

Vlaams
Parlement

vergadering **C277 – ECO32**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 16 juni 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het rapport-Soete - 2103 (2010-2011)	3
Interpellatie van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de opvolging van het rapport-Soete - 188 (2010-2011)	3
Met redenen omklede motie	13
Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de actieve matching tussen kmo's en kenniscentra - 2106 (2010-2011)	13
Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het Transformatie, Innovatie en Acceleratie Fonds (TINA-Fonds) - 2270 (2010-2011)	18
Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de 250.000 euro vrijgemaakt voor schadeherstel aan het testveld van de ggo's - 2333 (2010-2011)	21
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de opmaak van een nieuw Innovatiepact - 2139 (2010-2011)	25
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het Centrum voor Medische Innovatie (CMI) - 2358 (2010-2011)	27
Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het Europees groenboek EU-financiering van onderzoek en innovatie - 2203 (2010-2011)	33
Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over haar steun aan vrouwen om door te stoten tot de absolute academische top - 2326 (2010-2011)	36

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het rapport-Soete - 2103 (2010-2011)

Interpellatie van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de opvolging van het rapport-Soete - 188 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister, voorzitter, collega's, in 2007 kwam de Expertgroep voor de Doorlichting van het Vlaams Innovatie-Instrumentarium onder voorzitterschap van professor Luc Soete met een eindrapport. Sindsdien gaat dit document door het leven als het rapport-Soete.

Voor het verslag en voor de duidelijkheid geef ik nog even de vijf krachtlijnen van het belangrijke document. De eerste was dat een langetermijnstrategie inzake innovatie en wetenschapsbeleid noodzakelijk is. Dat was meteen ook de vaststelling die hier algemeen gedeeld werd. Daarnaast werd vastgesteld dat het Vlaams innovatie-instrumentarium volledig maar complex, ondoorzichtig en weinig gebruiksvriendelijk is. Het Vlaams innovatie-instrumentarium heeft ook nood aan evaluatie- en controlemechanismen, en het innovatietraject is toe aan verruiming en internationalisering. Ten slotte werd opgemerkt dat het Vlaams innovatie-instrumentarium moet worden aangepast aan de specifieke vragen en noden van de kmo's. In het rapport worden die krachtlijnen verder uitgewerkt, en er worden daarover ook negentien grote en diverse kleinere aanbevelingen geformuleerd.

In het parlement werd er uitgebreid over gedebatteerd. We stellen vast dat bij tijd en wijle naar het rapport wordt verwezen. Dat is ook de reden waarom ik de vraag heb ingediend. Ik stelde bovendien ook vast dat in de discussie en het debat over innovatie in het algemeen, maar heel specifiek in het kader van de richtlijnen in verband met het rapport-Soete een tunnelvisie naar voren kwam. Van de vijf grote vaststellingen kwam vaak maar een op de voorgrond, met name die waarin werd verwezen naar het complexe, ondoorzichtige en weinig gebruiksvriendelijke van het Vlaamse innovatie-instrumentarium. Binnen die ene vaststelling werden er zelfs een aantal conclusies getrokken die ik niet noodzakelijk terugvindt in het rapport-Soete, bijvoorbeeld dat men geen nieuw initiatief meer zou kunnen nemen en dergelijke meer.

Sinds de publicatie van dit rapport, dat dateert van 2007, is de wereld natuurlijk niet blijven stilstaan. In de eerste plaats was er de financiële en economische crisis, die ook onze regio heeft getroffen. Die had uiteraard ook consequenties voor de Vlaamse Regering. De sfeer en de omstandigheden waarin het rapport-Soete toen ter sprake kwam, was natuurlijk helemaal anders dan de situatie die we sinds 2008 gekend hebben. De aanbevelingen, de bijhorende maatregelen en de beleidssuggesties die we terugvinden in het rapport-Soete dienen bovendien geëvalueerd te worden in het kader van initiatieven die sindsdien tot stand zijn gekomen. Ik verwijs daarbij naar EU 2020, het Pact 2020 en uiteraard Vlaanderen in Actie (ViA).

Een aantal mensen geven ook aan dat er in ons land toch een en ander is gewijzigd. In de schriftelijke inleiding tot mijn vraag verwijs ik naar het bericht van 11 mei in De Morgen dat onze universiteiten fier zijn dat ze er opnieuw in slagen om buitenlandse wetenschappers aan te trekken. Terwijl andere landen kampen met een braindrain, kan Vlaanderen opnieuw wetenschappers verwelkomen. Uiteraard gaat dat gepaard met middelen die we daarvoor inzetten. De 62 miljoen euro van het Odysseusprogramma levert dus blijkbaar resultaten op.

Toch blijft de eerste vaststelling van het rapport-Soete overeind, namelijk dat een langetermijnstrategie noodzakelijk is. Dat betekent ook dat men diepgaande resultaten pas ziet na tien tot vijftien jaar. Het is dus belangrijk om te zorgen voor de nodige continuïteit. Dat is ook nodig. Ik denk dan aan de uitdagingen waarvoor we staan, zoals een diepgaande transformatie en het uitbouwen van een kenniseconomie, het ingaan op de grote uitdagingen. Daarom zijn de nodige afstemmingen noodzakelijk, moeten onderlinge synergieën worden uitgebouwd en verder opgebouwd. Innovatie is ook niet enkel een technisch, maar ook een maatschappelijk gegeven. Vandaar ook dat het noodzakelijk is in de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) verder te denken aan sociale innovatie.

De Vlaamse Regering heeft uiteraard niet stilgezeten. Zo werd het kmo-programma opgericht en het VIS-programma (Vlaams Innovatiesamenwerkingsverband) bijgestuurd. Consortia van bedrijven die op sectorniveau stappen willen en kunnen zetten, kunnen rekenen op het Transformatie, Innovatie en Acceleratie Fonds (TINA-Fonds). Sinds 2007 heeft de wereld echt niet stilgestaan en heeft de Vlaamse Regering ook niet stilgezeten.

Minister, kunt u toelichten hoe op de vijf krachtlijnen van het rapport-Soete bent ingegaan en toelichting geven met betrekking tot de maatregelen en initiatieven die genomen zijn naar aanleiding van de aanbevelingen? Hoe evalueert u de tot nu genomen maatregelen? Acht u een bijsturing, een versnelling nodig? Acht u, in het licht van de gewijzigde omstandigheden, een of meerdere aanbevelingen niet uitvoerbaar of achterhaald? Zo ja, welke? Hoe motiveert u dit?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, om te beginnen ben ik heel blij dat de heer Van Malderen de bezorgdheid deelt van iedereen hier. Iedereen heeft de voorbije twee jaar – eigenlijk vier jaar, maar ik zetel hier nog maar twee jaar – gewezen op het belang van het rapport-Soete en de resultaten ervan voor ons innovatie-instrumentarium. Iedereen is daar dus van overtuigd. Ik zou graag uitleggen waarom.

We zijn absoluut een voorstander van meer geld voor innovatie. Een tijdje geleden kon worden aangekondigd dat daar 65 miljoen euro extra naar gaat. Dat is absoluut noodzakelijk. Als echter alle landen in Europa streven naar die 1 procent overheidsgeld voor innovatie, zitten we met het probleem dat we opnieuw op hetzelfde niveau zitten als al die landen. Ons punt is net, met ViA, dat we tot de top vijf van Europa willen behoren. Die 1 procent, waaraan we nu heel hard werken, waarnaar wordt gestreefd, zal dus niet volstaan.

We zullen ook moeten inzetten op meer efficiëntie, op een goed werkend innovatie-instrumentarium. Daar zit volgens ons momenteel enigszins het probleem. Het rapport-Soete stelde dat het innovatie-instrumentarium te weinig efficiënt is. De heer Van Malderen heeft dat daarnet aangegeven. Daar moest iets aan worden gedaan. We hebben daar twee jaar naar gevraagd, en eigenlijk bood die crisisperiode van twee jaar de ideale gelegenheid om dat ook te doen. Inzetten op een efficiënter instrumentarium was net hét middel om die crisis beter aan te kunnen. Dat is zeer weinig gebeurd, menen we.

Waarom heb ik uiteindelijk een interpellatieverzoek ingediend? Eerlijk gezegd had ik niet verwacht dat mijn interpellatie zou worden aanvaard, maar ik ben blij met de wijsheid van het Uitgebreid Bureau. Ik had een vraag om uitleg ingediend, maar die zou worden geweigerd omdat de vraag van de heer Van Malderen al op de agenda stond. *(Opmerkingen van de heer Bart Van Malderen)*

Begin mei had ik veertien schriftelijke vragen ingediend over het rapport-Soete, waarin ik heel gedetailleerd de aanbevelingen ervan overliep en vroeg wat daar ondertussen mee was gedaan. Het antwoord was heel kort, terwijl we heel veel werk hadden besteed aan die schriftelijke vragen. *(Gelach)*

Het antwoord was inderdaad stukken korter dan de vraag. We kregen drie paragrafen antwoord op veertien schriftelijke vragen. Ik heb daar op zich geen probleem mee. Minister, u kondigt in uw antwoord echter aan dat er een nieuwe expertengroep zou worden opgericht binnen het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI). Oorspronkelijk dacht ik: goed, geen probleem, er wordt eindelijk werk van gemaakt. Dit komt wat laat voor ons, na twee jaar vragen, maar het kan alleen maar vooruitgaan. Toen ik echter de vraag van de heer Van Malderen zag, wou ik me natuurlijk aansluiten. Ik wil een aantal vragen stellen over wat die nieuwe expertengroep precies moet doen. Vandaar mijn interpellatie.

In november 2007 presenteerde de Expertgroep voor de Doorlichting van het Vlaams Innovatie-Instrumentarium zijn eindrapport, kortweg het rapport-Soete genoemd. De focus van deze instantie was drieledig. Met name ging het over de verruiming van het innovatietraject gerelateerd aan het proces van toenemende internationalisering, de evaluatie van de verschillende instrumenten en/of agentschappen en de plaats van de kmo's binnen het innovatielandschap. De heer Van Malderen heeft er daarnaast ook al op gewezen dat er in de commissie heel sterk wordt gefocust op die vereenvoudiging. Dat was ook een van de belangrijkste aspecten van het rapport-Soete. Dan gaat het over die efficiëntiewinsten die te bereiken vallen. We moeten daarop inzetten, maar dat is zeker niet het enige. We hebben veertien vragen gesteld over alle aanbevelingen. Niet elke aanbeveling leent zich tot een directe opvolging. Andere aanbevelingen waren veel algemener. Als ik me niet vergis, waren er in totaal negentien aanbevelingen. Over veertien ervan hebben we een vraag gesteld. We richten ons dus niet enkel en alleen op die vereenvoudiging, al ben ik er wel van overtuigd dat dit momenteel het meest prangende probleem is van ons innovatie-instrumentarium.

In relatie tot de voornoemde thema's werd aandacht besteed aan de vraag naar de afstemming en optimalisering van de instrumenten, de precieze missie en het functioneren van de diverse agentschappen, de complexiteit van de sector en de aanwezigheid van administratieve en andere drempels voor kmo's. Wat die kmo's betreft, het is bijna stuitend dat er sprake is van 'subsidiologen', consultancybureaus die worden ingehuurd door kmo's die willen weten waar ze precies terecht moeten. Minister, dat is niet uw verantwoordelijkheid. Dat komt door de verrommeling van het innovatie-instrumentarium in de voorbije legislaturen. Met het rapport-Soete wordt natuurlijk een aanzet gegeven om een en ander opnieuw te vereenvoudigen.

Verder werd aandacht besteed aan de invulling van de concepten 'verlenging' en 'verbreding', de toenemende internationalisering als kader en uitdaging voor het innovatiebeleid, de problematiek van de intellectuele eigendom en de Europese en internationale regelgeving in kwestie. Het rapport resulteerde in een hele reeks aanbevelingen, meer specifiek in negentien aanbevelingen.

Het belang van het rapport kan niet worden onderschat. Minister, ook u onderschreef dat belang in uw beleidsnota en u herhaalde dit nog eens in uw recentste beleidsbrief Innovatie: "Er wordt aandacht geschonken aan de aanbevelingen van het rapport Soete. De Vlaamse overheid zal ervoor zorgen dat het complexe innovatielandschap en -instrumentarium in Vlaanderen, dat in het voorbije decennium tot stand is gekomen, wordt vereenvoudigd."

Dat is niet de enige passage waarin wordt verwezen naar het belang van Soete. Ik heb me het voorbije weekend geamuseerd met het bekijken van tientallen schriftelijke vragen en antwoorden, vragen om uitleg en plenaire debatten. Er is meermaals naar verwezen, in commissies en in de plenaire vergadering, ook door u. De heer Van Malderen stelt dat het rapport-Soete niet meer volledig actueel is. Ik kan dat deels onderbouwen, maar ik denk dat de aanbevelingen wel nog actueel zijn. Ik denk ook dat u dat al hebt bevestigd, naar aanleiding van diverse vragen om uitleg en schriftelijke vragen.

Minister, in een gecoördineerd antwoord op mijn schriftelijke vragen 202-215 over de opvolging van de diverse aanbevelingen van het rapport-Soete verklaarde u dat het vandaag onmogelijk is een antwoord te geven op die uitvoerige vragen. Ik moet zeggen: dat streefde mijn ego wel. We hadden daar veel tijd aan besteed. Het is leuk om dat te horen. U

bevestigde evenwel dat een dergelijke analyse een zinvolle beleidsoefening is en dat u daarom het Departement EWI de opdracht hebt gegeven om een doorlichting te laten verrichten van het huidige Vlaamse innovatie-instrumentarium. Het is dat zinnetje dat bij ons voor lichte verbazing heeft gezorgd.

Deze oefening zou worden gecoördineerd door het Departement EWI en er zou een nieuwe expertengroep worden samengesteld. De analyse zou de komende maanden worden uitgevoerd. In afwachting van de resultaten van de analyse en een concreet antwoord op mijn schriftelijke vragen, heb ik een aantal vragen.

Moeten we uit uw antwoord afleiden dat de gevraagde informatie vandaag niet beschikbaar is en dat er dus geen opvolging of monitoring is van de aanbevelingen van het rapport-Soete? Soete had zelf aangegeven in zijn rapport dat het erg nodig was dat er een voortdurende monitoring zou gebeuren van de manier waarop die aanbevelingen worden omgezet in concreet beleid. Ik neem door uw antwoord op de schriftelijke vraag aan dat dat niet het geval is. Nochtans zijn er verschillende keren vragen gesteld over de implementatie. U hebt gezegd dat u daarmee bezig bent, maar blijkbaar is er geen visie of totaalconcept van hoe dat – dure – rapport wordt omgezet in beleid.

Minister, acht u dergelijke informatie niet nodig of zinvol om het beleid op af te stemmen en te onderbouwen? Op welke basis werden en worden beleidsmaatregelen en nieuwe beleidsinitiatieven dan wel gemotiveerd en onderbouwd? Naar mijn mening heeft elke minister een basis nodig om zijn beleid op te steunen. Volgens mij was dat voor een deel het rapport-Soete, met een constante monitoring. Waarschijnlijk moest er nog meer studiewerk worden gedaan naar de concrete omzetting en vereenvoudiging van het instrumentarium. Op basis waarvan zijn de verschillende maatregelen tot nu toe dan genomen? U zult ze beter kennen dan ik.

Hoe zal deze expertgroep samengesteld worden? De sterkte van de groep-Soete was dat het onafhankelijke, neutrale professoren waren. Er was niet alleen Soete, maar nog een hele reeks andere professoren. Hoe zal die groep nu worden samengesteld? Ik heb begrepen dat dat binnen het departement zal gebeuren.

Wat is de finaliteit van de analyse? Mocht u nu zeggen dat de finaliteit zou zijn om eindelijk het rapport volledig – in de mate van het mogelijke, met de opmerkingen van collega Van Malderen over de actualisering in acht genomen – om te zetten en de juiste draai te geven aan het innovatie-instrumentarium, dan zou ik in elk geval al heel blij zijn.

Is in een concreet tijdspad voorzien wanneer de expertgroep zijn werkzaamheden moet afronden? Zo nee, wordt er in tussentijdse evaluaties voorzien? Die waren eigenlijk ook al gevraagd door Soete zelf. Zal de analyse gebeuren op basis van het rapport-Soete? Indien niet, wat zijn de uitgangspunten van de analyse? Na vier jaar wachten op de implementatie van het rapport-Soete, wordt het tijd dat het effectief wordt omgezet in beleid.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, collega's, ik wil me aansluiten bij de terechte vragen van mijn twee collega's. De laatste twee jaar hebben we het al een paar keer gehad over de uitvoering en de opvolging van het rapport-Soete. Op het einde van de vorige legislatuur is het ook al, met mevrouw Ceysens als minister, regelmatig aan bod gekomen. We zijn nu een aantal jaren verder en dan moeten we in de spiegel durven te kijken en nagaan wat we ermee hebben gedaan.

Mijn twee collega's vragen terecht een evaluatie. Een rapport dat vier jaar oud is, vraagt om actualisering en bijsturing. Dat is vanzelfsprekend.

We moeten in de spiegel kijken en ons afvragen of we ermee hebben gedaan wat initieel de bedoeling was en of we er voldoende mee hebben gedaan. Dat is een pertinente vraag. Ik denk dat het antwoord niet voor 100 procent 'ja' kan zijn. We moeten kritisch zijn. Ook in de

vorige legislatuur zijn er waarschijnlijk – en ik wil niet persoonlijk zijn – initieel al een aantal kansen gemist. Deze legislatuur is er natuurlijk een andere context, van besparingen. Eigenlijk zijn net die momenten misschien aangewezen – de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie heeft dat ook geschreven – om in te zetten op efficiëntie en om het kaf van het koren te scheiden. Als er de komende jaren weer wat budgettaire ruimte is en er hoopvol kan worden uitgekeken naar extra budget, mogen we de teugels zeker niet lossen, integendeel.

Minister, ik zou u willen vragen om deze oefening af te maken en de resultaten ervan te implementeren. Een versnelling hoger moet wel lukken. De evaluatie van de competentiepolen sleept ook aan, evenals de verlenging van bijvoorbeeld Flanders InShape. Structurele keuzes blijven uit. Het is niet altijd even gemakkelijk. Ik wil niet zeggen dat het allemaal in een handomdraai is gedaan. Ik weet dat het niet allemaal even evident is, maar ik denk dat de oefening toch volbracht moet worden, zodat er duidelijke keuzes worden gemaakt welke structuren werken en welke niet. Voor een politicus – en voor een politica waarschijnlijk ook – is iets afschaffen altijd gemakkelijker gezegd dan gedaan, want dan staat er altijd wel iemand op – wellicht ook van deze commissie – om vragen te stellen.

Minister, ik zou u toch willen oproepen om hier extra op in te zetten. Laat ons van de nieuwe expertengroep een dynamisch instrument maken en niet opnieuw een studiegroep die alles nog eens bekijkt waarna het weer een hele tijd duurt voor men tot effectieve resultaten komt. Het voorbeeld van de competentiepolen is misschien ook iets wat de volgende maanden aandacht verdient.

Mevrouw Patricia Ceysens: Mijnheer Diependaele, ik begrijp de opwindning niet helemaal. Ik heb dat rapport mogen ontvangen. In het jaar dat toen restte, heb ik geprobeerd om daar maximaal op in te zetten. We hebben gekozen om te werken volgens het plan van het World Economic Forum op de drie processen: ondernemen, innoveren en internationaliseren. Daar hebben we alles op gestroomlijnd. We hebben instrumenten afgeschaft, zoals de gewone groeipremie die in ondernemen zat. Het gaat over innovatie, maar bij Soete ging het over de drie samen, over wat in ondernemen zat, wat bij Flanders Investment & Trade (F.I.T.) zat en wat bij innovatie zat.

Bij IWT hebben we van zeven verschillende steunmaatregelen één gemaakt, de gewone kmo-ondersteuning. We hebben in de kmo-portefeuille de logica aangehouden van de drie processen: ondernemen, innoveren en internationaliseren. Dat is allemaal weg. Alles wat we hebben gedaan om klaarheid, eenvoud en eenduidigheid te krijgen, dat heeft deze regering allemaal tenietgedaan door het uittrekken van de twee portefeuilles. Het Agentschap Ondernemen is weg. Alleen al door de keuze om innoveren en ondernemen uit elkaar te halen, is dat allemaal weg. Wij hadden gekozen om bijvoorbeeld Bizidee, de ondernemingsplanwedstrijd, te hergroeperen, maar dat is allemaal ontrafeld en nu zijn het aparte zaken geworden.

Minister, ik wil hier nog graag over spreken, maar stop de lippendienst. Wij hebben alles gedaan om te vereenvoudigen en verduidelijken. Dat zag je ook in de uptake van de instrumenten. Nadat het concept van de kmo-portefeuille duidelijker was gemaakt, kreeg je wel een uptake. De waarborgregeling werd dan wel een succes. Nu zie ik, eerlijk gezegd, een heel dispaaraat verhaal. Ik zie weinig afstemming tussen ondernemen, economie en innovatie. Dan opnieuw een expertengroep aanstellen: ik heb het gevoel dat de gouvernementitis op de plank ligt. Dat zijn allemaal nieuwe instellingen. Van duidelijkheid schiet niets meer over. Maar goed, dat is een keuze van deze meerderheid.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voor ik op de terechte vragen van de heren Diependaele, Van Malderen en Van den Heuvel antwoord, wil ik eerst even ingaan op wat u zegt, mevrouw Ceysens. Ik aanvaard uw duiding helemaal niet. Dat de hele samenwerking en de integrale benadering naar de vaantjes is doordat het verdeeld is over twee ministers, klopt niet. Ik vind

het helemaal niet terecht dat u ons de les leest. U bent degene geweest die op het einde van de vorige legislatuur nog vlug vlug een aantal organisaties heeft opgericht en er de budgettaire middelen niet voor heeft uitgetrokken. U hebt de budgettaire middelen doorgeschoven naar deze legislatuur. Wij zijn dus begonnen met alle budgettaire lasten bij het Centrum voor Informatie over de Media (CIM), het Centrum voor Medische Innovatie (CMI) en ook bij het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT), die u niet hebt opgelost, op te kuisen. Ik aanvaard uw kritiek helemaal niet. Ik vind dat platte politiek.

Ik wil wel ingaan op de bezorgdheid van iedereen over hoe het staat met de implementatie van de aanbevelingen van het rapport-Soete. Daar moeten we toch enkele kanttekeningen bij plaatsen. In de eerste plaats moeten we niet denken dat de wereld beschreven is door vragen en antwoorden die hier worden gemaakt. Die zijn altijd heel specifiek en dan krijgt u een beschrijving van een stukje van de realiteit en het wetenschappelijk milieu. Als u daar conclusies of assumpties uit trekt, mijnheer Diependaele, dan ziet u een deel van de werkelijkheid niet. Maar ik wil u die wel bijbrengen.

De aanbevelingen van het rapport-Soete zijn de voorbije twee jaar elke keer als leidraad meegenomen bij elk initiatief dat deze regering heeft genomen in het domein van innovatie en wetenschappelijk onderzoek. Ik wil een paar voorbeelden geven. Er is de aanbeveling om permanent over te gaan tot evaluatie. We hebben een heel pakket externe, onafhankelijke evaluatiestudies besteld, telkens ter voorbereiding van een verlenging of een nieuwe opmaak van een beheersovereenkomst van een instrument. Dat hebt u hier elke keer gezien. We hebben hier bijvoorbeeld de beheersovereenkomst van het IWT besproken. Daar is een studie door onafhankelijke experts aan voorafgegaan. Die heeft de effectiviteit onderzocht en aanbevelingen gegeven, en die zijn omgezet in de beheersovereenkomst. Hetzelfde is nu bezig met de samenwerkingsovereenkomst met het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen (FWO). Ook daar is een rapport en zijn er aanbevelingen. Elke keer worden de aanbevelingen van het rapport-Soete als referentiekader genomen. Dat is de juiste manier van werken.

We hebben er in Vlaanderen voor gekozen om te werken met veel verzelfstandigde instellingen en instituten. Beter Bestuurlijk Beleid was daar een drager voor. Ook in het wetenschappelijk instrumentarium is er een heel beperkte administratie en zijn alle taken uitbesteed aan verzelfstandigde instrumenten. Dat werkt door in de beheersovereenkomst te sturen en operationele doelstellingen op te leggen, die een implementatie moeten genereren van het rapport-Soete.

We hebben dat ook gedaan met andere zaken. Voor de noden van de kmo's zijn grote hervormingen doorgevoerd. Ik verwijs naar de reorganisatie van de VIS-projecten. Daar ligt de focus nu op begeleiding, innovatie en stimulering van de kmo's. Het IWT heeft heel wat acties ondernomen om de drempel naar de kmo's te verlagen. Gelukkig zien we dat ook in de cijfers, maar het is nog niet genoeg.

Er wordt ook voortgewerkt aan bepaalde operationele doelstellingen in de beheersovereenkomst van het IWT, om de procedures te verlichten en te digitaliseren, om te zorgen dat er een kortere doorlooptijd is en dat men meer samenwerkt met innovatiecentra om daar de drempel te verlagen.

Heel het innovatietraject verruimen en internationaliseren was ook een aanbeveling van het rapport-Soete. Ook daarover zijn een aantal beslissingen genomen. We zitten op een sleutelstuk. We hebben door de budgettaire beperkingen wat getemporiseerd, want als je wilt internationaliseren, heb je daar ook geld voor nodig. Nu wordt die trein voluit verder in gang gezet. De VRWI is daarover een advies aan het formuleren. Ook in de conceptnota worden daarover duidelijke krachtlijnen gegeven. Daar zoom ik dadelijk op in.

Ik kijk naar de andere aanbevelingen. Er is het ontwikkelen van een langetermijnstrategie. Die hadden we niet, maar die hebben we nu ontwikkeld. Ze past volledig in het ViA-

programma en in de doorbraak die daarin staat, Innovatiecentrum Vlaanderen. Aan die doorbraak hebben we samen met verschillende collega's in de regering de voorbije maanden hard gewerkt om zowel in het kader van het nieuw industrieel beleid als met de conceptnota die uitvoering geeft aan die doorbraak, te gaan naar een coherent verhaal waarbij innovatie vooraan staat. In de conceptnota bouwen we volledig verder op de aanbevelingen van het rapport-Soete en we maken en bevestigen daarbij ook duidelijke keuzes. Zo bevestigen we bijvoorbeeld dat er twee belangrijke subsidie-instrumenten zijn, het IWT voor het toegepast onderzoek en het FWO voor het basisonderzoek. We zullen geen andere instrumenten oprichten. Alle andere initiatieven die samenwerkingsverbanden zijn, moeten beperkt blijven tot een financiering van een lichte structuur. Voor projecten moet men telkens via het subsidie-instrumentarium passeren en er worden niet, zoals in het verleden, allerlei nieuwe initiatieven opgericht die geld krijgen en die zelf beginnen om hun missie en doelstellingen te bepalen, waarbij je deels de kwaliteitsbewaking die er al is bij het IWT, niet hebt.

De conceptnota is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. We zijn nu volop bezig om samen met een nieuw industrieel beleid en de conceptnota de uitvoering op poten te zetten. Ik denk dat uw bezorgdheid over het feit dat dat allemaal zou hebben stilgelegen, volledig ten onrechte is. Waarover ik wel uw bezorgdheid deel – en daar heb ik ook eerlijk op geantwoord –, is dat het nu wel tijd is om na vier jaar, zoals de heer Van den Heuvel zegt, weer een stand van zaken op te maken en te zien wat we allemaal hebben uitgevoerd en waar er gaten zitten. We moeten die zaken niet gewoon afvinken, maar effectief kijken naar de effecten op het terrein. Daarom heb ik u ook geantwoord dat ik de opdracht heb gegeven aan de administratie om een stand van zaken, een rapport, op te maken om op het terrein te meten hoe ver we staan met de implementatie en welke gaps er nog zijn. Ik wil op dezelfde manier te werk gaan, zoals het rapport-Soete zelf oorspronkelijk was opgemaakt, namelijk door een expertencommissie met dezelfde expertises als die van het rapport-Soete.

U hebt verkeerdelijk afgeleid dat dat mensen van het departement zijn. Ik heb wel de opdracht aan het departement gegeven, maar uiteraard zal dat gebeuren door het inschakelen van onafhankelijke experts. Die moeten op het terrein gaan kijken hoe ver we staan en wat de actiepunten zijn die geïmplementeerd zijn en ook effectief zijn. Het is niet voldoende om op papier te zeggen dat we ermee rekening hebben gehouden, je moet ook kijken wat het effect is op het terrein. Dat is nuttig omdat we dan kunnen kijken, na wat er de voorbije vier jaar is gebeurd, hoever we staan en wat de acties zijn waar we nog veel meer op moeten inzetten.

Ik ben me ervan bewust dat de maatregelen die het gemakkelijkst en met de minste weerstand te implementeren zijn, altijd eerst gebeuren, en de maatregelen met de meeste weerstand, later komen. We gaan vermoedelijk in het rapport de dingen zien waarbij we allemaal samen een beetje moed zullen moeten hebben om tegen sommige mensen te zeggen dat door gewoon te continueren wat ze nu doen, we niet het topniveau zullen halen noch de doelstellingen, maar dat we daarin moeten bijpassen. Dat is absoluut mijn bedoeling. Daarvoor is het heel belangrijk dat we de conceptnota op de ministerraad gebracht hebben, waar alle strategische lijnen in staan en waarin we er heel duidelijk voor kiezen om te blijven voortwerken met de bestaande subsidie-instrumenten, ze te versterken en er geen nieuwe te creëren. We moeten ook mensen samenbrengen, want je kunt maar creativiteit krijgen wanneer je mensen uit het bedrijfsleven en de onderzoekswereld samenbrengt. Dat moet gebeuren met een minimum aan kosten. Telkens als er ideeën uitkomen, moeten die projecten passeren via de bestaande subsidie-instellingen. Dat zijn duidelijke lijnen waar de regering mee akkoord is gegaan.

De heer Van den Heuvel vraagt terecht hoe het staat met de competentiepool. Wel, we hebben eerst de principes vastgelegd en toch gezorgd voor de continuïteit van de competentiepool. Nu gaan we de principes toepassen. Ik hoop dat ik van ieders steun kan genieten wanneer we ook hier tegen sommige mensen zullen moeten zeggen dat het niet voldoende is om eigen huisje en eigen tuintje te beschermen maar dat we kritisch moeten

staan tegenover elkaar en tegenover de output en iedereen moeten stimuleren om ambitieus te zijn en over zijn eigen grenzen te kijken.

Ik wil graag al uw suggesties meenemen over hoe we het best die tussentijdse stand van zaken opmaken. Ik heb u al gezegd dat de administratie volop bezig is met de voorbereiding. Ze vertrekt van het rapport-Soete en gaat in de praktijk kijken wat geïmplementeerd is en wat niet. Het zal gebeuren door een onafhankelijke commissie met dezelfde expertises zoals die aanwezig waren in de commissie die het rapport-Soete heeft begeleid. Ik luister graag naar uw aandachtspunten of andere suggesties om mee te nemen. Ik heb de administratie gevraagd om dat nu nog te doen. Ik denk dat we in het najaar een duidelijke rapportering krijgen van wat het werk is dat door de verschillende administraties en agentschappen al is uitgevoerd, wat op het terrein zichtbaar is en waar we nog een aantal knopen moeten doorhakken.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben er tevreden mee omdat u aanstipt wat ik zelf al in mijn vraag had geformuleerd, namelijk dat zowel de vorige als de huidige Vlaamse Regering aan de slag gegaan is met dit rapport-Soete en dat we een aantal resultaten kunnen voorleggen. Het getuigt van een goede instelling dat u zegt dat we kritisch moeten zijn ten aanzien van onze eigen inspanningen, dat we zullen meten wat we doen en zullen bijsturen waar nodig.

Het is daar om verschillende redenen het juiste moment voor. Het is vier jaar geleden, twee jaar van de vorige en twee jaar van de huidige legislatuur, dat dit rapport-Soete werd opgesteld. We kunnen dus ‘mid-term’ een evaluatie doen en daar de nodige conclusies uit trekken. We zullen zien of iedereen dan met dezelfde moed een aantal aanbevelingen zal formuleren.

Het is ook het juiste moment omdat we uit een crisis komen, die zich vertaald heeft in een aantal besparingen. Er zijn afspraken gemaakt rond een meerjarig groeipad. Het is interessant om te bekijken hoe we dit zullen besteden. De aanbeveling van het rapport-Soete over de langetermijnvisie is gerealiseerd. De regering heeft die conceptnota Innovatie ook pas binnen ViA goedgekeurd. Die eerste doelstelling is dus gerealiseerd. U hebt aan de verleiding kunnen weerstaan die mensen van de uitvoerende macht vaak kenmerkt om eigen initiatieven te nemen door middel van het creëren van instellingen. Het versterken van FWO en IWT, binnen het kader van ViA, lijkt mij daarbij heel belangrijk te zijn.

Voorzitter, in het verleden is dat weleens anders geweest. De kritiek is daar volgens mij heel selectief. Vandaag durft men wel erg kritisch te staan ten aanzien van een aantal initiatieven die een minister neemt. Er is overigens een heel groot verschil tussen het nemen van initiatieven en het oprichten van instellingen.

Mijnheer Diependaele, ik vond dat u af en toe wat kort door de bocht ging in uw sfeerscheping. Als u stelt dat efficiëntie de voorwaarde is om extra middelen vrij te maken voor innovatie, suggereert u dat het instrumentarium vandaag niet efficiënt is en dat er geen bijsturingen geprogrammeerd zouden zijn. In mijn vraagstelling heb ik zelf verwezen naar een aantal initiatieven rond kmo-portefeuille en rond VIS, die duidelijk al bijsturingen waren. Er is ook het TINA-Fonds, dat ook een aantal zaken kan realiseren voor het bedrijfsleven en de vermarkting. Er is ook de conceptnota innovatie waarin een duidelijk pad wordt uitgetekend. Ik stel op het terrein, bijvoorbeeld in de academische wereld, vast dat er positieve signalen zijn. De rectoren stellen dat ze gelukkig niet kampen met braindrain, integendeel. Wat in Nederland, Italië en het Verenigd Koninkrijk is gebeurd, staat in schril contrast met wat in Vlaanderen gebeurt.

In De Morgen van vandaag staat een artikel waarin professoren heel duidelijk aanstippen dat ze op een verstandige manier omgaan met hun contacten uit het bedrijfsleven. Overheidsfinanciering is inderdaad zeker nodig, maar ze grijpen ook iedere mogelijkheid uit het bedrijfsleven aan, zonder dat hun onafhankelijkheid als onderzoekers hierdoor in het

gedrang komt. Dat is een heel wijze houding, die van gezond verstand getuigt. Dat toont ook aan dat er wel degelijk stappen werden gezet. Ik pleit ervoor om het rapport-Soete op zijn merites te blijven waarderen, want die staan buiten kijf. Ik pleit ervoor om daar verder mee te werken. We moeten het niet isoleren als een apart beleidsdoel. We moeten het demystifiëren, bekijken in de context van een veranderende tijd en ruimte, en ook niet reduceren tot het punt 2 en binnen dat punt de volledigheid van het instrumentarium in het gedrang brengen. Dat instrumentarium moet evolueren, omdat ook de maatschappij verandert.

Voorzitter, de heer Diependaele ging misschien wat kort door de bocht, maar u ging in uw reactie echt uit de bocht. Ook in de vorige legislatuur zat het economisch overheids-instrumentarium bij een andere minister. Het lijkt mij niet correct om daar nu vergelijkingen te maken. Minister Lieten is even lang verantwoordelijk voor innovatie sinds het rapport-Soete is uitgebracht als u dat was. Ze heeft net zoveel kansen gehad als u. Alleen heeft men hier twee jaar moeten besparen. Zelfs in de besparingen heeft men het rapport-Soete laten meespelen, ten eerste door ervoor te zorgen dat er geen mensen werden getroffen. Er zijn geen onderzoekers ontslagen als gevolg van de besparingen. Dat past perfect in de noodzaak geen schade toe te brengen op lange termijn. Er is ook voor gezorgd dat kmo's niet in gevaar kwamen, bijvoorbeeld bij de problemen met betalingskredieten bij het IWT. De minister heeft haar verantwoordelijkheid dus wel degelijk opgenomen.

De irritatie is toch wel heel selectief. Er wordt gezegd dat een aantal zaken op hun beloop worden gelaten, dat er niet wordt gemeten, enzovoort. Hoe rijmt u dat dan met uw verhaal van de onzichtbare hand en met de chequeboeken rond industrieel beleid waar u als wilde weldoener centen wilt uitstrooien zonder dat daar enige resultaatsmeting aan te pas komt? Het ene is toch wat moeilijk in overeenstemming te brengen met het andere.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Eerst en vooral wil ik even ingaan op de opmerking van de heer Van Malderen dat ik nogal kort door de bocht zou gaan. Ik heb het rapport hier voor me liggen. Er staat dat het Vlaams innovatieinstrumentarium “volledig, maar complex, ondoorzichtig en weinig gebruiksvriendelijk” is. Dat staat zo in het rapport-Soete. Ik leid hieruit af dat ons instrumentarium niet efficiënt is. Indien ik hiermee kort door de bocht ga, zal dat wel aan mijn eigen intellectuele capaciteiten liggen. Sindsdien is in elk geval niet veel veranderd. De overige vier punten die ik hier zou kunnen aanhalen, zijn, misschien met uitzondering van het laatste, al even veelzeggend.

Het glas is halfvol. Ik ben half tevreden met het antwoord van de minister. Bepaalde zaken zijn nog niet verduidelijkt. Ik wil begrip opbrengen voor wat de heer Van den Heuvel heeft gezegd. Het is niet gemakkelijk zaken af te schaffen. Dat klopt zeker. Dat betekent echter niet dat het niet moet gebeuren. Ik krijg het gevoel dat de minister er wel aan zou willen beginnen, maar er om een of andere reden toch wat omheen fietst. Het is nochtans wat zou moeten gebeuren.

Ik heb in het begin gewezen op het ogenblik waarop die beslissing had moeten worden genomen. Iedereen is de term ‘sense of urgency’ ondertussen al beu. Tijdens de crisis die we net achter de rug hebben en waar we eigenlijk nog niet helemaal uit zijn, was die sense of urgency er echter wel. Dat was het ogenblik waarop de minister die beslissing had moeten nemen. Ik ben er immers vrij zeker van dat ze op dat ogenblik het grootste draagvlak had kunnen vinden om die hervormingen door te voeren.

In haar antwoord op mijn schriftelijke vraag heeft de minister verklaard dat er geen basis voor een evaluatie is. Er is behoefte aan een nieuwe expertgroep. Toch worden regelmatig nieuwe maatregelen aangekondigd. In de conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen van de minister wordt blijkbaar naar het rapport-Soete verwezen. De minister zal niets nieuws meer oprichten. Met betrekking tot de competentiepolen worden initiatieven genomen die we kunnen ondersteunen. Ik vraag me echter af waarom een nieuwe expertgroep nodig is.

Dit is enigszins de basis van mijn hele vraagstelling. Aan de ene kant worden maatregelen in verband met de conceptnota genomen. Aan de andere kant is er geen evaluatie van het rapport-Soete. Dat betekent dat we enigszins in het ijle werken. Mijn vraag is dan ook waarop dit alles is gebaseerd. Een beleid moet op iets worden gebaseerd. Er is geen opvolging van het rapport-Soete. Er is een conceptnota. Er is echter, zoals professor Soete heeft opgemerkt, geen langetermijnvisie. Daar heb ik een probleem mee.

In haar antwoord op mijn vragen heeft de minister eveneens verklaard dat we slechts een gedeelte van de realiteit zien. Ze had echter gemakkelijk naar de conceptnota en dergelijke kunnen verwijzen. Op die manier had ik al een beter antwoord gekregen.

Het is een van onze belangrijkste taken als Vlaamse volksvertegenwoordigers de Vlaamse Regering te controleren. We doen dit aan de hand van allerlei vragen. We mogen dan ook verwachten dat we hierop een volledig, gedetailleerd en onderbouwd antwoord krijgen. Indien de minister wil verklaren dat dit niet het geval is, vind ik dat op zijn minst jammer.

We steunen de minister. We zullen in het najaar zien wat de resultaten van de expertgroep zijn en wat er nog moet gebeuren. De minister vraagt onze steun. We moeten eerst zien wat er uit de bus komt. We willen die steun onder die voorwaarden verlenen. We hopen dat we de efficiëntie van het overheidsinstrumentarium samen drastisch kunnen verhogen. Op die manier kunnen we hopelijk effectief de doelstellingen van Vlaanderen in Actie halen en tot de top vijf van Europa behoren.

Mevrouw Patricia Ceysens: Gezien de toonaard van de meerderheid, pas ik voor verdere commentaar.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Aangezien niet iedereen het blijkbaar even goed heeft begrepen, wil ik nog een paar zaken herhalen. In de eerste plaats wil ik erop wijzen dat het rapport-Soete ondertussen vier jaar oud is. We hebben dit in de praktijk omgezet. Ik heb daar niet alleen aan gewerkt. Alle innovatieagentschappen hebben verschillende acties ondernomen.

Ik aanvaard niet dat iemand de inspanningen van die agentschappen zomaar opzijshift en doet alsof er niets is gebeurd. Dit is totaal onterecht. Ik vind dit een blamage, niet zozeer voor mezelf, want ik kan daar wel tegen, maar voor de mensen in de agentschappen die hieraan werken.

Ik vind tevens dat de heer Diependaele te zeer focust op symbolen en op afschaffingen. Hij mag me laten weten wat ik volgens hem zou moeten afschaffen. Ik wil zijn voorstellen graag horen. Ik kijk echter vooral naar de effectiviteit van de maatregelen, de instrumenten en de organisaties.

De effectiviteit gaat verder dan de efficiëntie. We gaan na of we de maatschappelijke doelstellingen bereiken, wat de output is en hoeveel dit de maatschappij kost. Indien een organisatie een te hoge kostprijs heeft en diezelfde output kan worden gerealiseerd door de taken in een andere organisatie onder te brengen, ben ik daar zeker voorstander van.

Een goed voorbeeld is de Herculesstichting, die in de loop van de vorige legislatuur is opgericht. Veel mensen zijn van mening dat dit even goed bij het FWO had kunnen worden ondergebracht. Indien er hier een meerderheid zou zijn om de Herculesstichting af te schaffen en die taken bij het FWO onder te brengen, is dat zeker een valabel denkspoor. Ik veronderstel dat de voorzitter me hierin zal steunen.

Ik vind het belangrijk dat we niet naar de symbolen kijken. We moeten kijken naar de effectiviteit. Het rapport-Soete speelt hierin een rol. Ik kan alle agentschappen vragen een lijst van twintig bladzijden op te stellen om duidelijk te maken wat ze allemaal hebben gedaan. Dit zou gewoon box-ticking zijn. Dat volstaat niet voor het beleid. We moeten in de praktijk kijken wat er op het terrein is veranderd.

We zullen een tussentijdse stand van zaken opmaken. Dat is wat de expertgroep moet doen. De expertgroep moet geen nieuw rapport-Soete schrijven. De expertgroep moet nagaan hoe het in de praktijk met de uitvoering van de aanbevelingen is gesteld. Op basis van die stand van zaken zullen we nagaan waar we op het vlak van de effectiviteit een tandje moeten bijsteken en waar we al goed op weg en zijn en de mensen enkel moeten stimuleren hun werk voort te zetten.

Ik ben het helemaal niet eens met de stelling dat er geen langetermijnvisie is. Ik nodig de heer Diependaele uit de conceptnota eens te lezen. Ik wil ze hier graag komen toelichten. In die nota is duidelijk een langetermijnvisie naar voren geschoven.

We brengen het hele innovatiebeleid en het wetenschappelijke onderzoek in relatie met de strategische teksten die deze Vlaamse Regering, waar ook uw partij deel van uitmaakt, heeft goedgekeurd, namelijk het regeerakkoord, ViA en de doelstellingen van Pact 2020. We zeggen heel duidelijk hoe we het innovatiebeleid en het wetenschappelijk onderzoek verder mee zullen organiseren en stimuleren om bij te dragen aan de grote maatschappelijke uitdagingen en aan de economische welvaart. Er worden duidelijke afspraken gemaakt over hoe we dat kunnen doen in een horizontaal verband, samen, ter ondersteuning van de andere beleidsdoelstellingen van de verschillende ministers.

Ik aanvaard uw kritiek echt niet, ik vind die heel oppervlakkig en heel fel op symbolen gericht. Ik ga wel in op de uitnodiging om elkaar terug te zien in het najaar om op basis van het rapport dat we hebben, effectief te bekijken waar we nog een tandje bij moeten steken, waar de uitvoering van het rapport-Soete nog niet ver genoeg gevorderd is. Laten we dan inderdaad ook samen de moed opbrengen om de moeilijke beslissingen te nemen.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, ik kondig een motie aan.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Diependaele werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de actieve matching tussen kmo's en kenniscentra - 2106 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, minister, collega's, de overgang van de vraag over het rapport-Soete naar deze vraag is naadloos, want deze vraag behandelt een onderdeelje van de aanbevelingen van dat rapport, namelijk de matching tussen onze kmo's en onze kenniscentra.

De aanleiding voor mijn vraag is een UNIZO-studie (Unie van Zelfstandige Ondernemers) van begin mei, die stelt dat 35 procent van de kmo's vragende partij is voor een actievere matching tussen de kmo's en de kenniscentra. 11 procent van die bedrijven werkt momenteel samen met een universiteit of heeft daar ervaring mee en 13 procent met een hogeschool. 69 procent innoveert dankzij haar eigen medewerkers, 62 procent betreft er de leveranciers bij en 41 procent zelfs de eigen klanten. Er is dus een vraaggedreven innovatie binnen de kmo's.

Maar open innovatie waarbij kmo's steunen op externe kenniscentra, is volgens de studie nog maar een heel beperkte realiteit op dit moment. De redenen waarom kmo's afhaken om

samen te werken met anderen is volgens 53 procent de administratieve rompslomp, ondanks de inspanningen die in de vorige en huidige legislatuur werden geleverd. 49 procent zegt een gebrek aan financiële middelen te hebben en 45 procent geeft 'tijdsgebrek' als cruciale factor aan. Hierdoor beperken veel kmo's zich op vlak van innovatie en verliezen ze efficiëntie en voorsprong.

Er zijn ook positieve zaken in de studie terug te vinden. De studie toont immers ook aan dat een samenwerking tussen de kenniscentra en de kmo's ook echt de moeite loont. Op het moment dat er een samenwerking is, ligt de tevredenheid zeer hoog: 90 procent is tevreden over universiteiten, sectorale kenniscentra en hogescholen.

De vijf provinciale innovatiecentra krijgen een score van 85 procent. Dat is eigenlijk raar. Hun prioritaire opdracht is dat ze zich richten tot de kmo's, maar toch scoren ze lager dan de universiteiten en andere. De laagste score is voor het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) en de strategische onderzoeksentra (SOC's) met 80 procent. De score van de SOC's is misschien niet verwonderlijk gezien de afstand tussen de kmo-wereld en het gespecialiseerde werk dat in de meeste van die SOC's gebeurt.

UNIZO geeft ook aan dat er niet enkel aan productinnovatie gedaan moet worden, maar dat ook op het vlak van de marketing, de 'human resources' en dergelijke meer, moet worden geïnnoveerd. Het innovatietraject dient dus langer te worden. UNIZO pleit er ook voor om de voorwaarden voor de eenmalige innovatiepremie soepeler en kmo-vriendelijker te maken, maar dat is een federale materie.

Minister, kunt u de bovenstaande conclusies bevestigen? Welke lessen trekt u daaruit?

Een goed communicatiebeleid vanuit de overheid zou de competitiviteit van de kmo's kunnen verhogen. De bekendheid van het overheidsinstrumentarium inzake innovatie bij de klanten van het IWT kan zeker beter. Op welke manier kunnen we dat communicatieve aspect van het beleid beter organiseren?

UNIZO pleit dus ook voor een verbreding van het innovatiebeleid. Kunt u daar eventueel een bijkomende invulling aan geven? En ik heb net dezelfde vraag wat betreft de verlenging van het ondersteunende innovatietraject.

Ondanks de inspanningen blijft een van de grootste struikelblokken dus de administratieve rompslomp. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat die inspanningen beter renderen? Of hoe kunnen we ervoor zorgen dat er bijkomende inspanningen worden geleverd om tegemoet te komen aan de bezorgdheid die blijkbaar blijft leven op dat vlak?

Op welke manier zullen de laagdrempelige technologische adviesverleners ondersteund worden in hun werking?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Het belangrijkste punt is inderdaad die administratieve vereenvoudiging. Wie bij kmo's rondloopt, hoort altijd: "Waarom zou ik een dossiertje bij het IWT indienen? Ik moet daarvoor bijna al een consultant of een bureautje inhuren en dat kost ook heel wat geld. Het is niet de moeite om een dossiertje in te leiden, want financieel maakt het op het einde van de rit niet zo veel uit." Alle inspanningen om te vereenvoudigen zijn dus welkom.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, mijnheer Bothuyne, in de eerste plaats is het inderdaad zo dat innovatie een zeer breed gegeven is en dat die vooral gedreven wordt door de natuurlijke partners van kmo's, namelijk het eigen personeel, de klanten en de leveranciers. De samenwerking van bedrijven onderling en van bedrijven met kenniscentra kan daarin een belangrijke plaats nemen. We moeten wel effectief permanent op zoek gaan hoe we dat relevant en efficiënt kunnen organiseren. De UNIZO-statistieken bevestigen inderdaad een

aantal algemene tendensen, die ook voor Vlaanderen gelden. Samenwerking met kenniscentra vormt voor de meeste kmo's inderdaad een significante drempel, zeker naarmate de activiteit meer gericht is op het onderzoek. Dat aandachtspunt onderschrijf ik volledig. We nemen het ook mee in alle voorbereidingen van beheersovereenkomsten die we nu aan het maken zijn, ook voor de strategische onderzoekscentra. Ook daar vinden we dat er meer geïnvesteerd moet worden om die drempel te verlagen. Ik moet zeggen dat ik positieve geluiden ontvang van de strategische onderzoeksinstellingen. Ze zijn er zich van bewust en kijken welke inspanningen ze kunnen leveren op dat vlak.

Ook niet-technologische innovaties, zoals diensteninnovatie en het zoeken naar nieuwe businessmodellen en -design, zijn in toenemende mate belangrijke beleidsaccenten bij het behoud en de versterking van een concurrentiële voorsprong van de Vlaamse kmo's. De onderzoeks- en overheidsinstellingen die kmo's in hun innovatie willen ondersteunen, moeten inderdaad blijvend werken aan de afstemming van hun aanbod aan de innovatie-instrumenten voor de kmo's. In het bijzonder blijven administratieve lastenverlaging en een goede matchmaking belangrijke aandachtspunten.

U verwijst naar een open communicatiebeleid. Ik ben tevreden dat de samenwerking op zich goed is. Blijkbaar is de vertrouwdeheid met de bestaande maatregelen een belangrijk punt. Een communicatiebeleid voor meer innovatie bij kmo's dient niet alleen open en transparant te zijn, zoals aantrekkelijke informatiecampagnes – bijvoorbeeld 'one stop shop', succesverhalen – die inspirerend kunnen werken. Efficiënte communicatie moet ook gericht zijn op maat van de kmo als klant van het innovatie-instrumentarium. Gepersonaliseerde dienstverlening voor de nodige doorverwijzingen en matching van samenwerkingspartners zijn hierin uiteraard kritische succesfactoren. Aan de basis van een effectieve communicatiestrategie voor de kmo-doelgroep ligt een goed contactnetwerk dat de innovatiemedewerkers toelaat kmo's competente kennisinstellingen voor te stellen om diensten te leveren voor inkomende technologische en innovatieve vragen, die ook op maat zijn. Het is heel belangrijk dat ze niet met een foldertje worden weggestuurd, maar dat men zich probeert in te leven in de vraag en op zoek gaat naar de juiste partners die daarop zouden kunnen inspelen.

De continue verbetering van de processen is ook een aandachtspunt. Het gaat daarbij om de verbetering van ICT en creatieve tools ter ondersteuning van zoekopdrachten, netwerking, brokering, om zo een efficiënte organisatie te verbeteren en ervoor te zorgen dat er meer impact is bij de kmo's. Ik geef een paar voorbeelden. Bij de innovatiecentra in elke provincie, waarvan de opdracht recent verlengd is voor een periode van vier jaar, zien we echt een verbetering. We hebben ze ook de opdracht gegeven om niet af te wachten, maar veeleer prospectief op zoek te gaan bij de kmo's en hun diensten aan te bieden. Ze zijn hierbij heel complementair met het IWT-takenpakket. Ondertussen hebben ze een goede kennis opgebouwd van het instrumentarium. De mensen zijn in staat om de vragen van de kmo's te interpreteren, te duiden en samen met de kmo's op zoek te gaan naar de juiste partners in het innovatielandschap. In de verlengingsopdracht zijn die aandachtspunten heel duidelijk specifiek en prioritair gemaakt.

De rechtstreekse subsidies die worden verstrekt door het IWT zullen altijd slechts een deel van de kmo's kunnen bereiken, in het bijzonder daar waar al plannen en inspanningen voor innovatie bestaan en waar ze een belangrijke omvang en/of risico hebben, waardoor het voor de kmo's de moeite waard is om effectief op zoek te gaan naar cofinanciering. Voor een aantal kmo's kan de inzet van meer vraaggedreven instrumenten overwogen worden. Gebruikersgedreven instrumenten zijn dikwijls beter geschikt voor een groter kmo-doelgroepbereik dan aanbodgedreven beleidsinstrumenten. Een voorbeeld daarvan is de kmo-portefeuille van het Agentschap Ondernemen (AO), die in samenwerking met het IWT en Flanders Investment & Trade (F.I.T.) verder wordt ondersteund. Deze krachtenbundeling is voor de kmo's zeer belangrijk, maakt het ook toegankelijker en zorgt voor een betere vertrouwdeheid met andere instrumenten van het IWT en van F.I.T. Ik heb het IWT de opdracht gegeven een studie uit te voeren om na te gaan wat de impact is van de inzet van de

kmo-portefeuille, hoe we die nog kunnen verbeteren, hoe we de implementatie en effectiviteit kunnen verhogen.

UNIZO pleit ook voor een verbreding van het innovatiebeleid. De verbreding is ook opgenomen in onze beleidsnota's en wordt nu projectmatig geïmplementeerd. Ik verwijs naar de Europese voucher- en clusterprojecten en de pilootprojecten. We hebben ook het Enterprise Europe Network (EEN) opgevolgd om vervolgens de succesvolle ervaringen in het beleid te brengen. Verbreding van het innovatiebeleid is als een van de doelstellingen opgenomen in de beheersovereenkomst van het IWT.

De uitbreiding van het begrip 'innovatie' wordt – ook op Europees vlak – verkend naar de niet-technologische en maatschappelijke invulling ervan: diensteninnovatie, creativiteit en ondernemerschap. Pas nog hebben we in het kader van Vlaanderen in Actie (ViA) een rondetafel gehouden over creativiteit en ondernemerschap, waarbij ook heel duidelijke aanbevelingen zijn geformuleerd ten aanzien van de regering om het instrumentarium aan te passen. Een heel grote groep mensen staat dicht bij de kmo's en doet ook zaken die de kmo's vooruit kunnen helpen bij de verbetering van de dienstverlening en economische doelstellingen.

Het IWT heeft recent verscheidene initiatieven genomen. Het opzetten van de proeftuinen moet toelaten innovaties verder te finetunen en te ontwikkelen in een reële gebruiksomgeving. Het IWT heeft daarvoor een nieuw kader ontwikkeld, dat we nu verder uitwerken. Ik denk dat het voor de kmo's een belangrijke meerwaarde kan zijn.

Het steunbare innovatietraject kan verder worden gestroomlijnd door een doorverwijzing naar mogelijke opvolgingsinstrumenten voor de verdere ondersteuning van het innovatieproces, bijvoorbeeld via het economische overheidsinstrumentarium. De vrij recente samenwerking tussen F.I.T., het IWT en het AO binnen die kmo-portefeuille is daar een goed voorbeeld van. We willen het als een instapinstrument voor de kmo's ontwikkelen. Dit zorgt ook voor de nodige afstemming en betrokkenheid. De agentschappen zetten daar samen de schouders onder, precies in functie van die ene klant, de kmo's.

Ik verwijs ook naar de aanpassingen die PMV ondertussen heeft aangebracht aan haar interne processen, om veel meer uit te gaan van de klant en veel minder van haar diverse initiatieven. Telkens opnieuw wordt een relatie opgebouwd met de klant, en vervolgens onderzoekt men in de backoffice welke de diverse financieringsinstrumenten zijn die voor die bepaalde kmo nuttig zouden zijn. Dat is een andere benaderingswijze. PMV gooit het dus volledig over een andere boeg. Ze is dat volledig aan het implementeren in de eigen organisatie. Dat lijkt me een goede benadering.

Terecht wordt nog permanent gewezen op het struikelblok van de administratieve rompslomp. Dat is absoluut een blijvend aandachtspunt. Er moeten daarbij steeds twee belangen worden afgewogen. Enerzijds willen we een transparante steunverlening. Zoals de heer Van Malderen daarnet opmerkte, naar aanleiding van een andere vraag, delen we niet zomaar geld uit, maar proberen we een duidelijke, rationele basis te hebben, met objectieve criteria en een aftoetsing. Anderzijds mag dat niet uitmonden in bureaucratie en een zo grote administratieve last dat kmo's worden afgeschrikt en er zelfs niet meer aan beginnen. Dat is een permanente evenwichtsoefening.

Het IWT heeft de voorbije jaren heel sterk ingezet op de re-engineering van zijn administratieve procedures: dubbels en alle mogelijke zijstappen, die eigenlijk het proces belasten, maar weinig meerwaarde hebben, worden uitgefilterd. Ook wordt verder en volledig ingezet op die online-applicatie. Die moet hét klantgerichte instrument vormen om de kmo gemakkelijk door het hele proces te loodsen. Dat wordt volop geïmplementeerd. We zullen dat zeker en vast permanent moeten updaten en bijsturen, ook op basis van de evaluaties en de insteken van de kmo's zelf, maar het lijkt me de goede manier van doen: de processen rechte trekken en de kmo's begeleiden via een goede softwareondersteuning.

De laagdrempelige technologische adviesverleners ressorteren niet onder het beleidsdomein Wetenschap en Innovatie, maar binnen de door het IWT gesteunde projecten worden tal van maatregelen genomen die de kennisdoorstroming naar de kmo's bevorderen. Ik verwijs in dat verband naar het project Technologietransfer door Instellingen voor Hoger Onderwijs (TETRA), waar we toch belangrijke verbeteringen hebben. Samen met de minister van Onderwijs bekijken we hoe we ervoor kunnen zorgen dat we het laagdrempelige karakter van hogescholen voor kmo's – vaak zijn die immers meer laagdrempelig dan bijvoorbeeld universiteiten – kunnen behouden in heel de inkantelingsoperatie. Dat is ook een belangrijke uitdaging. We moeten bekijken hoe we daarmee omgaan. Enerzijds is er de academisering, anderzijds moeten we ook vermijden dat de contacten die de voorbije jaren zijn opgebouwd met de kmo's, verloren gaan. We bekijken hoe we ook dat proces voort kunnen begeleiden.

Ik verwijs in dat verband ook naar Flanders' Care. Dat past eigenlijk ook in de discussie van daarnet over het rapport-Soete. We willen ook in de welzijns- en zorgsector innovatie stimuleren. Daartoe bestaffen we telkens opnieuw bij in het bestaande instrumentarium. Daarom hebben we beslist mensen die specifiek de zorgsector kennen, toe te voegen aan de innovatiecentra, zodat er niet sprake is van een nieuw loket, een nieuw instrumentarium, maar we onze bestaande instrumenten versterken, met de juiste competenties. Zo zullen we nog beter die bedrijven en ondernemingen ondersteunen die qua zorg willen innoveren.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, ik dank u voor uw antwoord. We delen allemaal dezelfde zorgen, denk ik, ongeacht tot welke partij we behoren. Zoals u hebt aangegeven, wordt er inderdaad op diverse fronten gewerkt aan de zorgen die in de UNIZO-studie naar voren zijn gekomen. Het lijkt me ook belangrijk dat we daadwerkelijk kunnen aantonen dat er resultaten zijn. Ik verwijs naar het bereiken van kmo's door het IWT. Ter zake is er inderdaad vooruitgang. Als we kunnen aantonen dat het beter gaat, zal dat kmo's ervan overtuigen om dat eens te bekijken, om de inspanning te doen om een aantal zaken te onderzoeken. Zo kunnen we ons eigen beleid een dienst bewijzen.

U zegt dat u die doelstelling met betrekking tot het kmo-bereik mee opneemt in de samenwerkingsovereenkomsten met strategische onderzoekscentra, maar ook met PMV en andere instanties. Het lijkt me belangrijk dat die doelstelling ook kwantitatief wordt vertaald en wordt opgevolgd. Misschien kunnen we daar af en toe eens een schriftelijke vraag over stellen. We moeten zeker ook kwantitatieve doelstellingen hebben en hanteren in elke overeenkomst.

De innovatiecentra zijn belangrijke instrumenten voor het terrein. Er is ook – beperkt – bespaard op die centra. Wordt overwogen die besparing in de toekomst ongedaan te maken, om die centra bijkomende middelen te geven zodat ze hun opdracht kunnen vervullen?

U had het ook over het uitbouwen van een netwerk. In de meerderheidsresolutie met betrekking tot het nieuw industrieel beleid hebben we gesteld dat het belangrijk is om in de clusters van dat nieuw industrieel beleid die door de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) en dergelijke worden gedefinieerd, ook de competenties die er zijn bij de kmo's in kaart te brengen en die kmo's ook te betrekken in het speerpuntbeleid dat ter zake zou worden gevoerd. Gebeurt dat nu daadwerkelijk, door het IWT, door de innovatiecentra of door wie dan ook?

Een laatste punt gaat over de hogescholen. Er heerst wel wat ongerustheid bij de betrokken kmo's en bij de hogescholen over het feit dat de contacten die ze hebben uitgebouwd, verloren zouden gaan in de operatie die op dit moment wordt doorgevoerd. Ik denk dat het uw rol bij uitstek is om erover te waken dat dat niet het geval is, maar er integendeel voor te zorgen dat de goede mentaliteit die er op dat vlak bij de hogescholen is, wordt overgebracht naar een aantal universiteiten waartoe men straks zal behoren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het Transformatie, Innovatie en Acceleratie Fonds (TINA-Fonds)
- 2270 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, minister, collega's, het Transformatie, Innovatie en Acceleratie Fonds (TINA-Fonds) is op 17 december 2010 door de Vlaamse Regering opgericht in de schoot van de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) en werd in de commissie ook reeds uitvoering besproken. Ook in de onlangs goedgekeurde resolutie over het nieuw industrieel beleid gaven we een aantal krachtlijnen mee over de manier waarop deze commissie denkt dat TINA best wordt ingezet.

Minister, in het begin van het jaar hebt u toegelicht dat er een aantal stappen zouden worden gezet voor de operationalisering van het TINA-Fonds als een dochtervennootschap van PMV. Verder zouden ook de resultaatsdomeinen en doelstellingen voor het management worden vastgelegd en een investeringsstrategie bepaald, op basis van de richtlijnen in de eerdere beslissing van de Vlaamse Regering hierover. Belangrijk ook zou een verdere intensifiëring van de besprekingen met de Europese Investeringsbank (EIB) zijn, over de mogelijke cofinanciering van TINA.

Intussen horen wij positieve signalen over de vooruitgang die door de minister en PMV zouden zijn geboekt. Wij hopen dat we deze signalen bevestigd kunnen zien. Het TINA-Fonds is immers een sleutelinstrument in het transformatiebeleid van de Vlaamse Regering, en het is van groot belang is dat dit project zo spoedig mogelijk een effectieve impact kan hebben op de Vlaamse economie.

Anderzijds zijn er sinds de vorige discussie in de commissie een aantal aandachtspunten vanuit het veld aangebracht met betrekking tot het TINA-Fonds, die ook hun weerslag vonden in de resolutie waarvan net sprake. Het is belangrijk uw mening te kennen over een aantal vragen die vanuit het veld gesteld werden en over de resolutie.

Tijdens de discussie in de commissie gaf u aan dat u wel degelijk een complementariteit zag tussen het TINA-Fonds en de bestaande subsidie-instrumenten van de Vlaamse overheid. Het zou boeiend zijn te vernemen of u een concreter zicht hebt op hoe deze complementariteit kan worden vormgegeven. Verder bevestigde u tijdens de vorige discussie al dat er met betrekking tot de rendementsdoelstelling enige ruimte diende te worden gelaten om bedrijven toe te laten hun project voldoende groeikansen te geven. Signalen uit het veld blijven er ook sterk op wijzen dat het belangrijk is dat het TINA-Fonds ervoor zorgt dat de nodige innovatie-infrastructuur, bijvoorbeeld in de vorm van proeftuinprojecten, voor de bedrijven kan worden ondersteund.

Minister, werd het managementteam en het investeringscomité van het TINA-Fonds intussen samengesteld en kan hun samenstelling aan de commissieleden worden bezorgd? Welke concrete doelstellingen werden met het managementteam en het investeringscomité afgesproken? Op welke manier denkt u vorm te geven aan een complementaire werking van het TINA-Fonds met de bestaande subsidiekanalen? Zullen ook proeftuinprojecten, indien een wezenlijk onderdeel van het businessplan en van essentieel belang voor het uitrollen van het innovatietraject, kunnen worden ondersteund in het kader van het TINA-Fonds? Hoe verliepen, tot nu toe, de gesprekken met de Europese Investeringsbank en welke concrete afspraken konden er reeds gemaakt worden? Wanneer is er gepland dat er volledige duidelijkheid zal zijn over de middelen die de EIB mogelijk ter beschikking zal stellen van

het TINA-Fonds? Wanneer kunnen we zeggen dat het TINA-Fonds ten volle operationeel zal zijn en dat nieuwe projecten zich kunnen aanmelden?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, collega's, we hebben inderdaad al een paar keer over het TINA-Fonds gesproken en ik kan u nu een goede update geven.

Op 31 maart 2011 hebben het Vlaamse Gewest en PMV een samenwerkingsovereenkomst betreffende de operationalisering en het beheer van het TINA-Fonds gesloten. Conform de bepalingen van die samenwerkingsovereenkomst heeft de raad van bestuur van PMV het investeringscomité van het TINA-Fonds samengesteld. Het comité bestaat uit volgende leden, extern aan PMV: Frank Bostyn, Derrick Gosselin, Peter Hinssen, Bart Van Hooland en Philippe Vlerick. Marcel Van Handenhoven, algemeen manager van PMV, versterkt het comité als intern lid en verzorgt zo de link met PMV.

Het comité is naar onze mening evenwichtig samengesteld. De profielen van de leden zijn in belangrijke mate complementair. Elk van de leden beschikt over relevante expertise en een rijke ervaring in een van de volgende domeinen: management in een internationale industriële omgeving, commercialiseren van hoogtechnologische producten en/of innovatieve diensten, structureren van grootschalige en complexe financiële operaties en het opzetten en valoriseren van R&D-programma's (research and development).

Het management van het TINA-Fonds valt tot eind juli 2011 onder de verantwoordelijkheid van Bart De Smet, lid van het groepsmanagementcomité van PMV en tevens groepsmanager bedrijfsinvesteringen. Vanaf 1 augustus 2011 gaat de verantwoordelijkheid over naar Jan Van De Voorde, die eveneens lid is van het groepsmanagementcomité van PMV. Momenteel wordt voor specifieke aspecten van het management van het TINA-Fonds een beroep gedaan op diverse medewerkers van PMV. Dat is conform het personeelsbeleid van PMV, waarbij uitgegaan wordt van de flexibele inzet van medewerkers. Het is de bedoeling om op korte termijn het managementteam nog te versterken met twee voltijdse medewerkers. Met het oog daarop werd een selectieopdracht opgestart.

We hebben er heel uitdrukkelijk voor gekozen om het TINA-Fonds onder te brengen in een bestaande infrastructuur, een fonds. Er is een investeringscomité, maar verder is er geen aparte structuur of organisatie, om het landschap niet te complex te maken. Het investeringscomité is een eerste maal bijeengekomen op 24 mei 2011. Het comité heeft zich voorgenomen in overleg met de opdrachtgevende ministers resultaatsdomeinen vast te leggen en doelstellingen te formuleren, conform de bepalingen van de samenwerkingsovereenkomst. Aangezien met het TINA-Fonds heel wat pionierswerk wordt geleverd, werd beslist daarbij niet overhaast tewerk te gaan, maar een progressieve aanpak te volgen. Ook op Europees niveau zijn er niet veel instrumenten die net die complexe opdracht moeten waarmaken. We worden daarin gevolgd door veel Europese partners omdat ze inzien dat dit instrument een ontbrekende schakel zou kunnen zijn als we het goed implementeren. De eerste stappen zijn inmiddels gezet en de komende maanden worden de eerste resultaten verwacht.

Het TINA-Fonds werd zo geconcipieerd dat geen enkele cumul met bestaande subsidiekanalen wordt uitgesloten. Het is de bedoeling dat het aanvullend is en niet doubleert, maar dat men wel een beroep kan doen op verschillende kanalen, elk met zijn eigenheid, om een totaalproject te kunnen realiseren. Het TINA-Fonds zal daarin duidelijk de rol spelen van investeerder. Het gaat niet subsidiëren zoals IWT, maar wel participeren in de investering. Dat wil zeggen dat de verstrekte middelen na verloop van tijd geacht worden terug te stromen naar het fonds met een economisch verantwoord rendement. Daardoor kunnen die middelen opnieuw worden geïnvesteerd in nieuwe projecten. We moeten daar goed over waken. De additionaliteit is belangrijk, men mag elkaar niet dubbelen, en het TINA-Fonds moet zijn marktconformiteit bewaken en het marktconform rendement nastreven.

Naar alle waarschijnlijkheid zal er het meeste sprake zijn van de combinatie van IWT-subsidies voor bepaalde onderdelen van een project, met financiering door TINA met risicokapitaal. Meestal heeft zo'n project verschillende fasen. In het begin is er noodzaak aan subsidies om bepaalde dingen te onderzoeken. Als men dan kan overgaan tot investering, kan TINA zijn rol spelen.

Proeftuinprojecten kunnen onder bepaalde voorwaarden als onderzoek en ontwikkeling worden gesubsidieerd door het IWT, en dienen in dat geval te voldoen aan de Europese kaderregeling. Er kan worden onderzocht of men voor de financiering van de nodige proeftuininfrastructuur een beroep kan doen op het TINA-Fonds. Er kan eveneens worden onderzocht of men voor het commercialiseren van producten en diensten die uit het aanwenden van de proeftuin voortvloeien een beroep kan doen op het TINA-Fonds. Als men een investeringsdossier wil indienen, moet men altijd kunnen aantonen dat er een opbrengststroom is en een rendementsverwachting. Dat is altijd de randvoorwaarde bij het TINA-Fonds.

PMV onderzoekt op dit moment verder de cofinancieringsmogelijkheden van het TINA-Fonds samen met de Europese Investeringsbank (EIB). Er hebben al gesprekken plaatsgevonden. Recent is er nog een vergadering geweest in Luxemburg en begin juli wordt een nieuwe vergadering gepland. Een kant-en-klare oplossing voor cofinanciering ligt niet onmiddellijk in de lade, ook niet bij de EIB omdat die ook op zoek gaat naar verschillende en voldoende zekerheden. Die discussie wordt nu gevoerd. De zekerheden worden dikwijls in het verleden gevonden (het track record), maar ook in de kasstromen die de financiering op gang zal brengen. Van het TINA-Fonds ontbreekt een track record.

Bijgevolg worden allerlei constructies tegen het licht gehouden, die deels aan het gebrek aan zekerheden tegemoet kunnen komen. We moeten dat altijd binnen het ESR-kader (Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen) bekijken. Zowel voor TINA als voor de EIB schept dat beperkingen. In elk geval heerst bij de EIB de sterke bereidwilligheid en zelfs het verlangen om in het kader van het TINA-Fonds samen te werken, omdat men dat ziet als een nieuwe case en een nieuw instrument dat men in andere landen zou kunnen gebruiken.

Ik heb van de EIB begrepen dat er al heel wat aanmeldingen zijn. Ik kan iedereen aanmoedigen om concrete projecten aan te melden. U zult hebben gemerkt dat bij de opmaak van het witboek Nieuw Industrieel Beleid en de conceptnota, het TINA-Fonds zeker een belangrijk instrument is en dat we er veel van verwachten om zaken die vanuit verschillende sectoren in voorbereiding zijn, te ondersteunen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, u zegt dat er al veel aanmeldingen zijn. De verwachtingen zijn inderdaad hooggespannen, bij ons maar ook bij industriële spelers. Het is daarom belangrijk dat we snel operationeel zijn. Hebt u een zicht op wanneer we de eerste beslissingen kunnen nemen voor investeringen met het TINA-Fonds?

Minister Ingrid Lieten: Ik kan niet in de plaats treden van het investeringscomité, maar ze zijn nu operationeel en volop bezig met de planning van de werkzaamheden en het ontwikkelen van het referentiekader. Ondertussen lopen de eerste gesprekken met enkele kandidaat-projecten. Het is nu zaak tot een voortschrijdend inzicht te komen. De beslissing zal pas definitief zijn als de match er is. Daar kan ik moeilijk op vooruit lopen. Operationeel staat er niets meer in de weg.

De heer Robrecht Bothuyne: In principe worden de eerste investeringsbeslissingen dit jaar genomen?

Minister Ingrid Lieten: Dat hoop ik samen met u.

De heer Robrecht Bothuyne: TINA is een rollend fonds. Het is belangrijk dat we niet te snel in een exit uit de investeringen voorzien om bepaalde projecten een groeikans te geven. Voor

de rendementsverwachting moeten we marktconform zijn, maar ook daar mogen we niet het onderste uit de kan willen halen. Minister, ik begrijp uit uw non-verbale communicatie dat dat ook uw intentie is en de opdracht die u aan PMV hebt gegeven.

De Europese Investeringsbank en TINA en PMV willen samenwerken. Wordt dat dan veeleer op projectniveau gezien, per investering, of is het effectief de bedoeling dat de EIB op fondsniveau meegaat in TINA?

Minister Ingrid Lieten: Daar kan ik u op dit moment geen concreet antwoord op geven omdat men al die verschillende opties aan het onderzoeken is. Men moet een beetje binnen zijn referentiekader blijven. Daar is men naar creatieve oplossingen aan het zoeken.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, kunt u mij uw schriftelijk antwoord bezorgen?

Minister Ingrid Lieten: Ja.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de 250.000 euro vrijgemaakt voor schadeherstel aan het testveld van de ggo's - 2333 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Iedereen kent de gebeurtenissen van een aantal weken geleden ondertussen afdoende. We hebben er in de plenaire vergadering van vorige week ook al over kunnen spreken, dankzij de actuele vraag van mevrouw Meuleman. Ik zou het niet gedurfd hebben om het op die manier te formuleren, maar dat is het debat van vorige week.

Mijn vraag gaat over de manier waarop u als minister van Innovatie hierop hebt gereageerd. U hebt daar zeer daadkrachtig op gereageerd. U maakte bekend onmiddellijk 250.000 euro extra vrij te maken om het herstel van het proefveld alle kansen te geven en het onderzoek te kunnen voortzetten. Uit uw beslissing blijkt een zeer grote daadkracht en een zeer groot geloof in het experiment. Dat laatste kan ik delen.

Minister, klopt het dat u 250.000 euro extra hebt toegekend aan dit project? Op welke manier is deze beslissing tot stand gekomen? Ik ga ervan uit dat u bij het bepalen van het bedrag niet met de natte vinger te werk bent gegaan en gezegd dat 250.000 euro wel goed zal zijn. Welke procedure hebt u gevolgd? Uit welke allocatie komen deze middelen?

Op welke manier zal dit geld verdeeld worden? Er zijn verschillende partners betrokken bij dit onderzoek, zowel private partners, als de universiteit en kennisinstellingen. Zal dit gaan naar bijkomend onderzoek of effectief naar het herstel van de geleden schade of zelfs naar extra bewaking? Die bewaking is blijkbaar nodig om in Vlaanderen nog dergelijk veldonderzoek te kunnen doen. Zijn er voorwaarden gekoppeld aan de extra steun die wordt toegekend? Naar welke instellingen zal het geld concreet gaan?

Ik ben een beetje bezorgd over het volgende. Er wordt nu 250.000 euro vrijgemaakt. Er zullen inderdaad extra kosten zijn, maar het heeft wel een precedentswaarde. Zijn er andere precedents te noemen waar eveneens extra geld is vrijgemaakt ten gevolge van een onverwachte gebeurtenis of onverwachte schade? Zullen in de toekomst andere projecten die onvoorzien in bepaalde financiële nood geraken, ook bij u kunnen aankloppen? Vandaar mijn vraag over de procedure. Op welke manier zou u dit procedureel, juridisch en technisch omkaderen?

Wat is de termijn van de financiering? Wordt de steun onmiddellijk overgeschreven op de rekening van de desbetreffende instellingen? Welke voorwaarden zijn eraan gekoppeld, zoals een evaluatie achteraf?

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, minister, collega's, de heer Bothuyne zegt dat hij de durf niet zou hebben om dergelijke zaken te verwoorden zoals mevrouw Meuleman vorige week heeft gedaan.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik zou de schaamteloosheid niet hebben.

De heer Filip Watteeuw: Dit onderscheidt ons: de durf om de zaken te zeggen zoals ze zijn, dat is natuurlijk duidelijk. Ten andere, mijnheer Bothuyne, u dreigt de banbliksems van de minister-president over u te krijgen, want die heeft laatst gezegd dat het alleen mensen zijn die weinig afweten van ggo's of die van kwade wil zijn, die de term genetisch 'gemanipuleerde' organismen gebruiken. Hij zegt dat men de term genetische 'gemodificeerde' organismen moet gebruiken.

De heer Robrecht Bothuyne: U hebt misschien niet goed geluisterd naar mijn mondelinge toelichting, mijnheer Watteeuw.

De heer Filip Watteeuw: Ik lees wat ik lees. Ofwel bent u volgens de minister-president een leek, wat ik nooit zou durven te zeggen over u, ofwel bent u van kwade wil, wat ik ook niet zou durven te zeggen over u.

Ik wil me aansluiten bij de vraag, want net als de heer Bothuyne was ik verrast door de snelheid waarmee u 250.000 euro vrijmaakte. Ik vroeg me ook af van welke allocatie dit geld komt en onder welke voorwaarden dat gebeurde. Ik vind dit toch wel zeer snel. Het getuigt inderdaad van daadkracht en, wat mij betreft, zelfs van enorme durf.

Naast de vragen die de heer Bothuyne heeft gesteld, vraag ik me nog af of u zult proberen de 250.000 euro die u zult vrijmaken, op een of andere manier terug binnen te krijgen. Zult u proberen die terug te vorderen, bijvoorbeeld bij de actievoerders?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: De vraag die de heer Watteeuw heeft gesteld, was ook mijn vraag.

Mijnheer Watteeuw, ik moet zeggen dat u het samen met de andere leden van uw fractie toch wel moeilijk hebt om de grote sympathie voor de actievoerders weg te steken. U bent wel tegen de actie, maar uw sympathie...

Minister, het was een snelle actie. Zijn er ideeën om de kosten te verhalen op de actievoerders?

Mevrouw Patricia Ceysens: De kosten verhalen op de actievoerders, wat u hebt toegezegd, is één ding. Iets anders is vermijden dat dit opnieuw zal gebeuren. Ik denk dat daar ook wel over nagedacht is. Misschien kunt u nog wat duiding geven over hoe men zal verhinderen dat zoiets opnieuw gebeurt, hetzij met de aardappelen, hetzij met de populieren, die opeens ook in het vizier kwamen. Ik weet dat ze redelijk goed beschermd zijn, maar als we gezien hebben welk geweld er die zondagnamiddag ontplooid is, denk ik dat men zich nog beter moet wapenen zodat dit gewoonweg niet kan gebeuren. Ik denk dat iedereen ervan stond te kijken hoe het mogelijk is dat een aangekondigde actie, waarbij er heel wat politie ter plaatse was, toch kon plaatsvinden. Was dit niet gebeurd, dan had u niet het extra geld moeten uitgeven om de schade te herstellen.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, we vonden inderdaad dat we snel moesten reageren. Zowel de minister van Landbouw, minister Peeters, als ikzelf hebben geprobeerd een

duidelijk signaal te geven dat we het onaanvaardbaar vinden dat wetenschappelijk onderzoek teniet wordt gedaan door middel van geweld. Ik heb daarover diezelfde maandag van gedachten gewisseld met het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB). Het VIB heeft dan een eerste berekening gemaakt van de kostprijs om de schade te herstellen. Op basis daarvan zijn wij tot 250.000 euro gekomen.

Hoe hebben we dat technisch geregeld? Er wordt een reserve van 250.000 euro uitgetrokken op de begrotingslijn 'initiatieven Vlaamse Regering' bij het IWT. Indien blijkt dat er effectief investeringen nodig zijn om die veldtesten tot een goed einde te brengen, kan het aanvragende consortium volgens de geijkte methode een daadwerkelijke aanvraag indienen voor een subsidie. Die subsidie wordt begrensd op 250.000 euro. De aanvraag zal via de gebruikelijke procedures en criteria worden beoordeeld. We reserveren dat budget enkel voor het herstellen van de aangerichte schade en niet voor een andere doelstelling, zoals het uitbreiden van het project.

De bijkomende middelen worden via het VIB aangevraagd en afhankelijk van een evaluatie beschikbaar gesteld aan het onderzoeksproject. Dat betekent dat de middelen ook kunnen worden gebruikt voor kosten die door de andere partners in het project gemaakt zijn. Wij gaan ons niet mengen in de structuur en de afspraken die door de verschillende partners werden gemaakt. Het geld kan worden gebruikt voor de herstelkosten, ongeacht door welke partners die worden uitgevoerd. Dat zal men dan intern verrekenen, conform de projectorganisatie en de afspraken die er zijn tussen de verschillende partners.

De middelen zullen worden aangewend in functie van de wetenschappelijke doelstellingen, meer bepaald voor het herstellen van de geleden schade en voor het treffen van de nodige maatregelen om het wetenschappelijk onderzoek tot een goed einde te kunnen brengen. Het is aan het IWT om te bepalen hoe men dat precies invult.

Er zijn mij op dit moment geen vergelijkbare precedents gekend. Het project moet worden voortgezet en we zijn bereid om de middelen ter beschikking te stellen die nodig zijn om de schade te herstellen. Ik wil echter benadrukken dat dat via de bestaande procedures moet lopen. We gaan niet zomaar wat geld rondstrooien. De bestaande procedures moeten worden gevolgd. Het IWT moet daarin zijn rol spelen.

Het komt uitzonderlijk voor dat aanvragers van een onderzoeksproject na het uitvoeren van het goedgekeurde project vaststellen dat er bijkomend onderzoek moet worden uitgevoerd om tot de gewenste resultaten te kunnen komen. De aanvragers van andere onderzoeksprojecten, die na een eerste projectperiode om uiteenlopende redenen vaststellen dat ze bijkomend onderzoek nodig hebben, kunnen steeds een bijkomende aanvraag tot subsidie indienen. Dat is de algemene regel. Het IWT beoordeelt die aanvraag dan.

De veldproef met genetisch gewijzigde aardappelen loopt over een periode van twee jaar. Het veldproefconsortium heeft daarvoor een vergunning die toelaat om zowel in 2011 als in 2012 de veldproef uit te voeren.

Zoals al gemeld, heb ik niet de intentie om die middelen terug te vorderen. Het VIB en het consortium zijn eigenlijk de benadeelde partij en moeten zelf beoordelen of ze die middelen willen terugvorderen. Wij nemen daar geen initiatief in.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik was benieuwd naar de prijsberekening van het VIB. Die prijsberekening duidt er op dat er effectief een kost van min of meer 250.000 euro was. Is het de bedoeling om 100 procent van de extra kosten die werden veroorzaakt door de actievoerders te subsidiëren, uiteraard middels bewijs van die kosten?

Minister Ingrid Lieten: Wij hebben het VIB gevraagd op hoeveel ze die kosten door de schade raamden. Zij hebben gezegd dat dat op het eerste zicht maximaal 250.000 euro zou zijn. Wij hebben gezegd dat we maximaal 250.000 euro reserveren, uiteraard op voorwaarde

dat ze de normale procedure volgen en hun aanvraag staven aan de hand van de nodige documenten.

De heer Robrecht Bothuyne: De veldproef loopt in 2011 en 2012. Volgend plantseizoen worden er in principe dus opnieuw aardappelen geplant in dezelfde strook. We lopen dus het risico dat hetzelfde zich opnieuw zal voordoen. Men heeft daarom in extra bewaking voorzien. Als ik het goed begrijp, draagt de Vlaamse Regering daar niet bijkomend in bij en wordt de bewaking volledig gedragen door de partners van het consortium?

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Bothuyne, ook vandaag staan die planten er nog en ook vandaag is er bij wijze van spreken dus een potentiële dreiging. Ik vind het vooral belangrijk dat er een debat is en dat verschillende stemmen zich in dat debat laten horen. Ik denk dat dat de beste preventie is. Door die dialoog wisselt men argumenten met elkaar uit en probeert men niet door middel van geweld op het terrein bepaalde argumenten te forceren. Volgens mij groeit die dialoog stilaan. Dat lijkt me de beste manier om effectief alle bezwaren weg te nemen en om alle discussies te voeren.

We hebben altijd verklaard dat het duidelijk moet zijn dat de proeven een maatschappelijke meerwaarde hebben. De proeven onderzoeken de effecten op de omgeving. Het is net de doelstelling van de proef de effecten op de omgeving te testen. In die zin heb ik daar geen enkel probleem mee. Ik vind het maatschappelijk debat juist zeer belangrijk. Ik hoop dat het tot een serene sfeer kan bijdragen en dat de debatten met argumenten en niet met geweld zullen worden gevoerd.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Met de laatste woorden van de minister kan ik me zeker akkoord verklaren. Het is belangrijk dat het maatschappelijk debat wordt gevoerd. Ik stel vast dat het nu effectief wordt gevoerd. Dat is een van de weinige positieve zaken van de voorbije weken.

Het debat moet in een serene sfeer worden gevoerd. Ik vind dat het op bepaalde momenten door bepaalde mensen op een vrij hysterische manier is gevoerd. We moeten trachten het debat ten gronde te voeren.

Ik zal niet op het ontslag van de onderzoekster terugkomen. In dat geval zou de heer Bothuyne nogmaals proberen mijn non-verbaal gedrag te interpreteren. Dat is helemaal verkeerd. Het is gevaarlijk mijn non-verbaal gedrag te interpreteren. Dat leidt snel tot het terrein van de manipulatie. De heer Bothuyne weet dat hij die term van de minister-president niet mag gebruiken.

De minister heeft verklaard dat mensen die bijkomend onderzoek in verband met lopende of aangevraagde projecten willen voeren eveneens een soortgelijke kredietlijn kunnen aanvragen. Dat gaat dan natuurlijk om iets heel anders. Hier gaat het niet om bijkomend onderzoek, maar om het herstel van schade. Het is de eerste keer dat zoiets gebeurt. Dit zou in totaal andere omstandigheden nog kunnen gebeuren. Het gaat dan om een situatie van overmacht, een ongeluk waarbij het onderzoek wordt bemoeilijkt en schade wordt opgelopen. De vraag is of de minister in dat geval ook in geld zal voorzien. Dat is me nog niet duidelijk.

Wat de terugvordering betreft, heeft de minister verklaard dat het VIB en zijn eventuele partners eventueel de schade moeten terugvorderen. Het klopt dat dit hun taak is. Indien er een uitspraak zou komen en het VIB de geleden schade effectief zou kunnen terugvorderen en het geld zou ontvangen, zal de minister dan ook haar geld terugvragen?

Minister Ingrid Lieten: Dat is mijn taak niet. Ik neem op dat vlak geen enkel initiatief.

De heer Filip Watteeuw: Mijn vraag is wat de minister zal doen indien de betrokken partners een initiatief nemen, het geld terugvorderen en na een rechtszaak ook krijgen. In dat geval is de geleden schade terugbetaald. Wat zal de minister dan doen met het bedrag van 250.000 euro dat ze op dat ogenblik misschien al heeft betaald?

Minister Ingrid Lieten: Alles zal langs de geijkte kanalen verlopen. Het IWT zal de geijkte procedure volgen. Indien het IWT vindt dat het geld moet worden teruggevorderd, zal het worden teruggevorderd. Ik heb een krediet vrijgemaakt en ik heb verklaard dat de procedures van het IWT zullen worden gevolgd.

Indien de vraag is of dergelijke mogelijkheden in de normale procedure en in de contractvoorwaarden van het IWT staan gestipuleerd, kan ik op het moment geen antwoord leveren. Ik wil het navragen. We zullen in elk geval niets aan de bestaande procedures wijzigen. Als dat daarin is voorzien, zal het mogelijk zijn terug te vorderen. Indien hierin niet is voorzien, zal niet worden teruggevorderd. Ik wil dat gerust even uitzoeken. Ik voel in elk geval op politiek vlak niet de behoefte enig initiatief te nemen. Ik laat alles verlopen zoals het volgens de correcte procedure moet verlopen.

De heer Filip Watteuw: Ik ben blij dat de minister dat nog even wil opzoeken. Indien de initiatiefnemers de schade op de actievoerders zouden kunnen verhalen en de minister het niet zou terugvorderen, zou dat kunnen betekenen dat plots een bijkomend budget voor de proef wordt vrijgemaakt. Dat kan in mijn ogen de bedoeling niet zijn. Ik zie aan het non-verbale gedrag van de heer Bothuyne dat dit voor hem ook niet kan.

Mevrouw Patricia Ceysens: Er is mogelijk een ander probleem. Schade kan slechts eenmaal worden hersteld. Indien de schade effectief wordt hersteld, zal de Vlaamse Regering erop moeten letten dat het VIB en dergelijke de mogelijkheid behouden een geding voor het herstel van de schade te voeren. Indien in de loop van dat geding zou worden vastgesteld dat de schade is hersteld, kan enkel nog de schade worden vastgesteld. Aangezien ze op dat ogenblik al is hersteld, kan de schade niet meer worden verhaald. Er is, met andere woorden, enige omzichtigheid geboden met betrekking tot de stipulering door het IWT. Het zou om een voorschot van subsidies of zo kunnen gaan. Indien het om een definitief herstel van de schade zou gaan, zou het burgerlijk geding zonder voorwerp zijn. De schade zou op dat moment immers al zijn hersteld. De stipulering van de toekenning vergt dan ook enige voorzichtigheid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de opmaak van een nieuw Innovatiepact - 2139 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, we hebben allemaal het nieuws vernomen dat de Vlaamse overheid een inspanning zal leveren om, allicht tegen 2020, de norm van 1 procent te halen. De komende jaren zal dan ook een opstap worden gemaakt. Dat past in het doel het overheidsaandeel tot 1 procent op te trekken. De eigenlijke doelstelling is een stijging tot 3 procent. Dat laat nog 2 procent over voor de particuliere sector. We moeten de nodige aandacht voor de bedrijfswereld hebben. We moeten het juiste kader creëren om de bedrijven de mogelijkheid te geven de nodige inspanningen te leveren.

In 2003, ondertussen acht jaar geleden, heeft de toenmalige Vlaamse Regering met het brede werkveld een Innovatiepact afgesloten. Het gaat dan om de bedrijven, de Vlaamse universiteiten en de drie toenmalige strategische onderzoekscentra (SOC's). Na het afsluiten van dit Innovatiepact, waarvan de doelstellingen in 2010 afliepen, werd er geen nieuw pact gesloten. In het regeerakkoord van 2009 staat nochtans dat het de ambitie is om een nieuw Innovatiepact af te sluiten. Ik denk dat het belangrijk is om het juiste kader te creëren, om niet

alleen toe te spitsen op dat 1 procent van de overheid, maar ook op de 2 procent van de bedrijven.

Het Innovatiepact is een belangrijk instrument, niet alleen voor sensibilisering, maar ook voor de creatie van het juiste afsprakenkader en voor het verhogen van de eigen O&O-bestedingen van de bedrijven zodat de doelstelling van 2 procent kan worden gehaald.

Minister, welke timing schuift u naar voren met betrekking tot het opstellen van een nieuw Innovatiepact, zoals dat wordt vooropgesteld in het regeerakkoord? Hoe ziet u de concrete aanpak? Werd daarvoor al een traject bepaald? Zijn er al gesprekken gevoerd met de betrokken partijen?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Van den Heuvel, wat u zegt, is heel terecht. Wij proberen onze inspanning te leveren, maar het is de bedoeling om een hefboomeffect te genereren en de bedrijven te stimuleren om nog meer in te zetten op innovatie om zo samen ons economisch weefsel te versterken.

Ik heb in mijn beleidsbrief aandacht besteed aan het hefboomeffect. Ik ben het helemaal met u eens dat een nieuw Innovatiepact, zoals voorzien in het regeerakkoord, daar een ideaal instrument voor is.

We hebben wel getemporeerd omdat we binnen de Vlaamse Regering vonden dat we eerst zelf een duidelijk beleidsperspectief moeten geven. De twee documenten waar we vandaag al een paar keer aan gerefereerd hebben, het witboek Nieuw Industrieel Beleid en de Conceptnota InnovatieCentrum Vlaanderen, moesten eerst afgerond zijn. We geven daarbij duidelijk aan wat de intentie van de overheid is. Ook inzake de hele discussie over de meerjarenbegroting vonden we het belangrijk om eerst te landen.

We zijn nu zo ver en dat betekent dat we nu voluit kunnen inzetten op de voorbereiding van het Innovatiepact. De eerste voorbereidingen zijn ondertussen getroffen. Heel belangrijk is dat we ook zullen kijken naar het advies dat nu wordt ingewonnen over het witboek Nieuw Industrieel Beleid en over de conceptnota bij de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI), de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Minaraad. We krijgen dan immers al een eerste inzicht van hoe men ernaar kijkt en hoe men dat ook wil plaatsen in het Innovatiepact.

Ik ben absoluut van plan om in het najaar de constructieve gesprekken met de diverse stakeholders en het overleg met de collega's van de regering op te starten om zo te komen tot een Innovatiepact. We zijn eigenlijk bezig met de opmaak van een stappenplan. We geven er een begin van uitvoering aan.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, bedankt voor het antwoord. Het stappenplan wordt nu dus opgemaakt. Als het klaar is, kunnen wij het dan inkijken? Wordt hierover een mededeling gedaan aan de commissie?

Minister Ingrid Lieten: Ja.

De heer Koen Van den Heuvel: Wat is de ambitie? Wilt u het Innovatiepact tegen het einde van het jaar of tegen het voorjaar afsluiten en effectief afronden? Wat is uw timing?

Minister Ingrid Lieten: We bekijken eerst hoe het stappenplan verder evolueert, want daarin zullen we het ambitieniveau en de timing opnemen. Ik doe er nu nog geen uitspraak over, dit hangt ook af van hoe we met het betrekken van de partners zullen omgaan. Ik luister zeker en vast ook naar de suggesties vanuit het parlement, daar is zeker nog ruimte voor.

De heer Koen Van den Heuvel: Laten we dan afspreken dat we het stappenplan krijgen als het klaar is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het Centrum voor Medische Innovatie (CMI)
- 2358 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, ik heb een vraag over het Centrum voor Medische Innovatie (CMI). We weten allemaal dat het in 2009 opgericht werd om de toegang voor de patiënt tot innovatie in de medische sector te versnellen en om gebruik te maken van de ruime en internationaal erkende ervaring die ons land heeft in die sector en vooral in de sector van het klinisch en translationeel onderzoek.

Het CMI kreeg voor de opstartfase tot eind 2011 1,5 miljoen euro IWT-middelen (Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie) en 8 miljoen euro via het Financieringsfonds voor Schuldaufbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU), voor het oprichten van de infrastructuur van een Vlaams biobanknetwerk. Van deze FFEU-middelen zou volgens onze informatie tot op heden slechts een beperkt deel zijn aangewend.

In januari bespraken we in deze commissie al de stand van zaken van het CMI. Toen stelde u dat de inventarisaties van de biobank en de bestaande infrastructuur eerstdaags verwacht werden. Ook de voorbereidingen voor de effectieve besteding van de 8 miljoen euro van de FFEU-middelen zouden zijn afgerond. Intussen vernamen wij dat vanuit het CMI een team van experts uit de verschillende instellingen een volledige inventaris opmaakte van de bestaande collecties van de biobank in Vlaanderen, het groeipotentieel daarvan en de noden voor infrastructurele ondersteuning.

De belangrijkste vraag op dit moment is die van de structurele financiering, aangezien de IWT-financiering eind 2011 afloopt. Bij de oprichting van het CMI werd een vervolffinanciering in het vooruitzicht gesteld, enerzijds voor de instandhouding van de centrale structuur van het CMI, anderzijds voor de ondersteuning van de translationele onderzoeksactiviteiten.

Tijdens de discussie toen stelde u dat het IWT een evaluatie zou maken van het CMI en dat op basis daarvan de structurele financiering verder zou worden uitgetekend. U benadrukte terecht het nut van een degelijke evaluatie. Anderzijds werd al gewezen op het belang om de betrokken actoren tijdig duidelijkheid te verschaffen over de toekomst van het CMI en dit bij voorkeur voor de zomervakantie.

Ten slotte konden we in Trends van enkele weken geleden een oproep lezen van Leo Neels en professor Debackere van de K.U.Leuven, die waarschuwden dat de Vlaamse koppositie in de klinische studies bedreigd wordt, dat er een aantal kapers op de kust zijn. Het CMI kan een heel strategische rol spelen om de Vlaamse toppositie te behouden.

Minister, wat zijn de resultaten en aanbevelingen van de evaluatie die het IWT maakte van de werking van het CMI? Kunnen we deze evaluatie inkijken en er een kleine toelichting bij krijgen? Is er inmiddels een beslissing genomen met betrekking tot het voorzien in een structurele financiering voor het CMI na 2011? Hoe ver staat de uitrol van de ICT- en databeheerinfrastructuur? Hoeveel van het bedrag van 8 miljoen euro werd ondertussen besteed? Op welke manier zal het CMI de koppositie van Vlaanderen inzake klinisch onderzoek mee kunnen ondersteunen? Hoe verloopt de samenwerking met de bedrijven in de sector?

Mevrouw Patricia Ceysens: Minister, ik ondersteun graag de vraag van de heer Van den Heuvel. Het was niet makkelijk om het CMI op te richten. Het was niet eenvoudig de brug te maken tussen het klinische, het wetenschappelijke en academische aspect. Daarnaast moest er absoluut de garantie zijn dat de koppositie in translatiegeneeskunde en het biologische aspect behouden werd. Het heeft heel wat voeten in de aarde gehad. U hebt het niet afgeschaft. Ik neem dan ook aan dat deze meerderheid het zin- en waardevol vindt. Ze moet er dan natuurlijk ook voldoende middelen veil voor hebben.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, ik moet toch wel zeggen dat het een moeilijke bevalling is. We hebben lang moeten wachten op het tussentijds rapport van het CMI. Het is nu pas bij het IWT aanbeldend en moet nog worden voorgelegd aan de raad van bestuur. Het is voor mij moeilijk om er, nog voor de raad van bestuur gezorgd heeft voor de evaluatie, iets over te zeggen. Ik wil wel een paar relevante conclusies meegeven.

De opstartfase van het CMI wordt gefinancierd via een steunovereenkomst, waarbij door de Vlaamse Regering via het IWT een startfinanciering van 1,465 miljoen euro beschikbaar gesteld wordt. Hiernaast wordt in 8 miljoen euro voorzien voor investeringen via het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU). De tussentijdse evaluatie waarvan sprake betreft de uitvoering van de overeenkomst voor de opstartfase, die loopt van 1 december 2009 tot 31 december 2011. De tussentijdse evaluatie behandelt meer specifiek de eerste periode van dertien maanden van deze overeenkomst. De tussentijdse evaluatie gebeurt volgens een aantal duidelijke voorwaarden, opgenomen in de overeenkomst. Het doel is om vast te stellen of de subsidie dertien maanden na de start van de overeenkomst stopgezet of voortgezet moet worden. Deze tussentijdse evaluatie door het IWT richt zich in de eerste plaats op de startfinanciering. In de inhoudelijke appreciatie is er wel in een terugkoppeling voorzien naar de opvolging van de FFEU-middelen door het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI). Er is een belangrijke vertraging opgetreden in de opstart van het initiatief, waardoor ook de tussentijdse evaluatie later uitgevoerd wordt. Op dit moment wordt ze door het IWT geëvalueerd en ze zal tijdens een van de volgende vergaderingen van de raad van bestuur worden voorgelegd.

De structurele financiering zal worden bepaald op basis van het businessplan en de integratie van alle deelnemende instellingen op regionaal en op Europees vlak. Het ontwerp van businessplan werd pas vorige vrijdag, 10 juni 2011, op de raad van bestuur van het CMI besproken. Ook daar is er dus een vertraging. Ik heb hierin nog geen inzage gehad. De toekomst van het CMI hangt dus af van het businessplan en de integratie in Europese initiatieven en een strategische visie waar dankzij overheidsfinanciering een meerwaarde kan worden gecreëerd. We creëren wel de mogelijkheden en de omstandigheden, maar het moet natuurlijk ook worden waargemaakt door de partners die dat onderschrijven.

Het bedrag van 8 miljoen euro komt van het FFEU. Er werd bepaald dat de uitbetaling van de schijven zal gebeuren volgens de te behalen mijlpalen, die ook zijn vastgelegd. Er wordt nog gewacht op het halen van de eerste mijlpaal, het aangeven welke collecties bij het CMI zullen worden ondergebracht. Het is cruciaal dat duidelijk gesteld wordt welke collecties dat zijn. Indien eerst met de ICT-infrastructuur gestart wordt, riskeert men immers dat de keuzes en prioriteiten nooit gesteld zullen worden en dat het CMI en de Vlaamse biobank verwateren tot een collectie van opslagfaciliteiten voor toekomstige stalen. Dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn. De ambitie moet veel hoger liggen. Het moet de bedoeling zijn om wetenschappelijk onderscheiden te zijn. Dat is de oorspronkelijke ambitie, die ik ook ondersteun. Op het ogenblik dat de middelen werden toegewezen voor het opzetten van een Vlaamse biobank, bleek dat men nog niet over een inventaris beschikte van hoeveel collecties er bestonden die aan de nodige kwaliteitsstandaarden voldoen en zich lenen voor het ondersteunen van translationeel biomedisch onderzoek.

In de beslissing van de Vlaamse Regering van 30 april 2009 wordt gestipuleerd dat de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring hecht aan de ondersteuning van een op te richten onderzoekscentrum volgens de krachtlijnen beschreven in deze nota en inzonderheid de modaliteiten vervat in punt 12 van deze nota. Dat staat zo expliciet in die beslissing. Punt 12 geeft het advies van de raad van bestuur van het IWT weer en bepaalt dat aan de steun een aantal belangrijke voorwaarden zijn gekoppeld. In de eerste voorwaarde staat dat “in de eerste maanden target/focusgebieden gedefinieerd moeten worden. Het is essentieel om van bij de start een duidelijke focus te hebben”. Verder worden als voorwaarde voor de uitbetaling van de FFEU-middelen een aantal te bereiken mijlpalen vastgelegd. De Vlaamse Regering heeft het advies van het IWT nog eens bevestigd en hardgemaakt in haar beslissing.

In de te bereiken mijlpalen wordt onder meer gesteld dat na zes maanden er samenwerkings-overeenkomsten met de Klinische Onderzoekscentra (Clinical Research Centers - CRC's) moeten zijn en dat de focusgebieden voor de CRC's moeten zijn vastgelegd. Hierbij moet elke CRC de leiding nemen in één focusgebied. Een van de mijlpalen na twaalf maanden is dat een tweede-fase-businessplan dat gedetailleerder moet zijn uitgewerkt, beschikbaar moet zijn. Deze studie is essentieel om de KPI's (key performance indicator) op te stellen voor de tweede fase. In het besluit van de Vlaamse Regering van 23 april 2010 worden de bepalingen voor de uitbetaling van de FFEU-middelen op basis van de voorwaarden en bepalingen van de beslissing van de Vlaamse Regering van 30 april 2009 vastgelegd. De verschillende schijven en te bereiken mijlpalen zitten ook in de IWT-steunovereenkomst. Op die manier wordt gepoogd een kader te creëren om de middelen goed en constructief te besteden in het kader van een langetermijnstrategie.

De eerste mijlpaal was dus het maken van een inventaris en het aangeven welke collecties in de biobank zouden worden ondergebracht. Daarvoor moeten de focusdomeinen worden bepaald. Inmiddels is die inventaris inderdaad gemaakt, hoewel het soms nog onduidelijk is welke collecties nu daadwerkelijk worden bedoeld. Zo heeft een van de instellingen een collectie Algemeen. Bovendien heeft tot nu toe slechts één instelling duidelijk aangegeven welke collectie onder de CMI-biobank zal worden geplaatst. De andere instellingen hebben nog geen duidelijke keuzes en selecties gemaakt.

Het is onmogelijk om met een – toch belangrijk – budget van 8 miljoen euro alle bestaande biobankcollecties in de Vlaamse universitaire ziekenhuizen te financieren. Als er geen focusdomeinen worden geïnventariseerd, lopen we het risico dat die middelen echt versnipperd raken. Een aantal instellingen hebben zelfs twijfels over de kwaliteit van hun eigen collecties, en geven er dan ook de voorkeur aan het budget te gebruiken voor het aankopen van opslagcapaciteit. Eenvoudig gesteld, met opslagcapaciteit worden diepvriezers bedoeld. Op termijn zullen die dan worden gevuld met wat men ‘prospectieve collecties’ noemt, ook zonder dat die focusdomeinen worden bepaald.

Ook dit dossier moet dus nog worden bijgewerkt. Ik verwijs in dat verband ook naar de discussie van daarnet over het rapport-Soete. Er moet meer invulling worden gegeven aan die strategische overwegingen, aan een duidelijke intentie om een ruimer maatschappelijk belang te willen dienen, bijvoorbeeld door een aanzet voor te bereiden tot de ontwikkeling van een gepersonaliseerde geneeskunde, waarvoor het gebruik van die biobank essentieel is. Dat was de maatschappelijke doelstelling. Momenteel laat men na een strategie op te zetten om ook zeldzame ziektes aan te pakken, een aanpak die alleen maar kan worden gerealiseerd door een gecombineerde, gecoördineerde aanpak, precies omdat die ziektes zeldzaam zijn en een andere manier weinig soelaas biedt.

Ik moet eveneens zeggen dat er nog geen overeenkomsten met de CRC's zijn afgesloten. Het is ook niet duidelijk welk CRC het voortouw zal nemen met betrekking tot een of andere biobank. Recent, op 1 juni 2011, werd er wel een ontwerpbusinessplan voorgelegd aan de raad van bestuur. Men meldt me dat dit ontwerp werd besproken op de vergadering van de raad van bestuur van 10 juni 2011. De plannen die tot nog toe werden voorgelegd, zijn echter

toch nog altijd onvoldoende uitgewerkt en onvoldoende gedetailleerd en gemotiveerd, in het licht van de voorwaarden die de regering destijds heeft bepaald.

In overeenstemming met de beleidsbrief Innovatie wordt sterk de nadruk gelegd op het belang van internationalisering, zowel wat onderzoek als wat de samenwerking met de industrie betreft. Het is de bedoeling om sterker bij die Europese initiatieven aan te sluiten. Dat werd ook in de steunovereenkomst met het IWT opgenomen, als voorwaarde voor de uitbetaling van die FFEU-middelen. De investeringen moeten toelaten aan te sluiten bij de Europese infrastructuurprojecten met betrekking tot die biobanken, tot klinisch onderzoek en eventuele andere projecten. Een werkplan voor de aansluiting bij die relevante initiatieven vormt ook een mijlpaal voor de uitbetaling van de vijfde schijf, waarin eigenlijk al was voorzien op 1 juni 2010.

Tot nu toe heeft het CMI echter nog geen afstemming bereikt met die Europese initiatieven qua biobanken, translationeel onderzoek of klinisch onderzoek, die er precies op gericht zijn om die Europese onderzoeksinfrastructuur op elkaar af te stemmen. Ik verneem dat men pas de jongste weken opnieuw stappen heeft gezet, op aandringen van de administratie en het IWT, om zich daar volledig achter te scharen. Succesvolle projecten in een Europees kader zijn mee bepalend voor de toekomstfinanciering en -mogelijkheden. Meerdere voorwaarden zijn dus nog niet vervuld om daadwerkelijk te kunnen overgaan tot een verdere uitbetaling van die FFEU-middelen en de uitrol van die ICT-infrastructuur te kunnen opstarten.

Het CMI kan een sterke coördinerende rol op zich nemen door die klinische onderzoekscentra te vertegenwoordigen. Op die manier is er ook voor de industrie die een klinische studie wil opstarten, slechts één aanspreekpunt, in plaats van dat men elk universitair ziekenhuis afzonderlijk zou moeten contacteren en er een relatie mee moet ontwikkelen, en telkens ook op zoek moet gaan naar een voldoende grote groep van patiënten om er die studies mee te doen.

Het komt erop neer dat dit een enorme opportuniteit is. In het verleden zijn er voorbeelden geweest van grote farmabedrijven die precies om die reden zijn uitgeweken naar andere landen, waar wel een gecoördineerde aanpak bestaat en de samenwerking met de industrie en de farmabedrijven werd gefaciliteerd. Het CMI kan als koepel instaan voor al die regulatorische en ethische zaken. Dat zou ook een meerwaarde zijn van het CMI. Het kan ook Vlaanderen vertegenwoordigen voor de biobanken en translationeel en klinisch onderzoek, door een deelname aan die Europese onderzoeksinfrastructuur. Door lidmaatschap en samenwerking krijgt het dan ook toegang tot andere Europese onderzoeksinfrastructuur. Andere complementaire infrastructuurprojecten zijn de knock-outmuisfaciliteiten, de bibliotheken van kleine chemische moleculen, de databanken en de hogeveiligheidslaboratoria.

Toegang tot dergelijke infrastructuur is niet alleen belangrijk voor academische onderzoeksgroepen, maar ook voor de samenwerking met de industrie, zowel voor kmo's als voor de farmaceutische industrie. Het CMI kan als vertegenwoordiger van de Vlaamse biobanken ook deelnemen aan Europese projecten. In het recentste werkprogramma Gezondheid van het kaderprogramma dat officieel zal worden gelanceerd in juli, maar waarover vorige donderdag al een open informatiedag plaatsvond, zijn de diverse mogelijkheden geschetst om projecten in te dienen waarbij klinisch onderzoek en het gebruik van biobanken vereist zijn, en waaraan ook de industrie kan deelnemen. Als koepel voor de CRC's zou het CMI ook kunnen instaan voor alle regulatorische en statistische protocollen die moeten worden gevolgd. Als een aantoonbare expertise wordt gerealiseerd onder de koepel van het CMI, zal die meerwaarde zowel voor translationeel biomedisch onderzoek bij academische groepen als voor de industrie duidelijk moeten blijken, en kan Vlaanderen wedijveren met de beste Europese regio's op dit domein. Die mogelijkheden zijn er dus allemaal. Het CMI kan als koepel voor de biobanken expertise opbouwen voor de

ontwikkeling van gepersonaliseerde geneeskunde of een niche proberen te veroveren in het veld van zeldzame ziektes. Dat hangt er een beetje vanaf.

In het reeds vernoemde werkprogramma van het kaderprogramma zal Europa ruim 30 miljoen euro voor onderzoeksprojecten met betrekking tot zeldzame ziekten vooropstellen. Het CMI zou daaraan in principe actief kunnen deelnemen als entiteit. Dat zijn allemaal mogelijkheden die zich aandienen, maar de handicap is momenteel, lijkt me, dat het CMI nog niet ver genoeg is gevorderd in het definiëren van de eigen strategische doelstellingen, dat het die focusdomeinen nog niet heeft afgebakend, dat er momenteel ook nog geen strategisch plan voorligt, dat de samenwerking tussen de deelnemende instellingen minimaal is. Momenteel bestaat die samenwerking er vooral in dat ze proberen die middelen enigszins gelijk te verdelen, met een minimale overkoepelende organisatievorm.

Ik wil niet op de evaluatie vooruitlopen, maar ik denk toch wel dat we samen zullen moeten bewaken dat de oorspronkelijke ambities effectief worden nageleefd. Mijnheer Diependaele, dat is een mooie illustratie van de discussie van daarstraks waarbij we gezegd hebben dat het niet de bedoeling kan zijn om wat geld onder elkaar te verdelen. De strategische doelstelling en de ambitie moeten worden gehaald en daar moet iedereen zich achterzetten. Ik hoop dat we dat met het CMI-dossier nog kunnen bereiken.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, ik dank u voor uw antwoord.

We zijn het er allemaal over eens dat de middelen schaars zijn, dat we die moeten inzetten in strategische sectoren en als het kan daar waar we al excellent zijn en een koppositie bekleden zodat we dat zo kunnen houden. Deze sector is excellent, en zeker de klinische en translationele geneeskunde. We moeten absoluut bewaken dat we strategisch de juiste keuzes maken.

We moeten ook bewaken dat we de grote lijnen volgen en de strategische doelstellingen halen. U weet allemaal dat het landschap wat versnipperd is en dat we ervoor moeten zorgen dat de CMI geen verdeelmechanisme wordt waardoor iedereen kleinschalig gaat werken waardoor men comparatieve voordelen mist. We mogen ook niet zo ver gaan om het kind met het badwater weg te gooien. We zitten in een koppositie. Minister, het is goed om er een prioriteit van te maken om te behouden waar we excellent in zijn.

U hebt gezegd dat het wat trager verloopt. Kunt u ons daar wat meer over vertellen? Welke knelpunten ziet u? Wat kan de overheid doen om die knelpunten uit de weg te ruimen zodat we er wat vaart in brengen? De anderen in de wereld staan ook niet stil. We zitten goed, laat ons alles doen om dat zo te houden.

Mevrouw Patricia Ceysens: Ik wil me graag aansluiten.

Het CMI was voor ons een keuze om voor de translationele geneeskunde en de medische innovatie te gaan. Eerst wou men iets anders doen rond medische innovatie, maar het is dan Flanders' Care geworden. Ik herinner me de eerste persconferentie van het CMI in Imec. Men liet toen al duidelijk verstaan dat het mogelijks ook om medische innovatie zou gaan. Er werden voorbeelden gegeven van gepersonaliseerde geneeskunde.

Opeens werd het dan Flanders' Care met drie ministers. Ik heb de indruk dat er nu veel meer energie gaat naar Flanders' Care, maar ook weer versnipperd. Elke minister doet zijn ding in Flanders' Care. U zegt dat u het gaat onderbrengen bij de innovatiecentra, minister-president Peeters doet iets met het Agentschap Ondernemen. In Welzijn en Gezondheid gebeuren dan weer andere dingen.

Ik heb de indruk dat men er wel voor kiest om allemaal verschillende dingen te doen in plaats van de focus te houden op de medische innovatie. Ik heb dat al een paar keer gesteld. Ik vind dat heel erg zonde. In Flanders' Care brengt men continu veertig mensen rond tafel om over

van alles en nog wat te praten. Daar zal geen medische innovatie uit voortkomen. Laat ons elkaar niets wijsmaken.

U vraagt waarom het zo traag gaat. Minister, u zult het beter kunnen inschatten dan ik, maar wat ik heb gezien, is dat men heel lang getalmd heeft om een directeur aan te stellen. Het is niet aan mij om hierop in te gaan, maar ik hoor en zie wel het een en ander.

Minister Ingrid Lieten: Het is toch wel belangrijk om de puntjes op de i te zetten. Voorzitter, ik praat nooit uit mezelf over het verleden, maar als u iedere keer de link legt, dan ben ik wel verplicht om daar ook over te spreken.

Bij het CMI zien we net het resultaat van een onzorgvuldige besluitvorming in het verleden. Ik wil de vergelijking eens maken met wat we daarstraks hebben besproken over het TINA-Fonds. Voor het TINA-Fonds hebben we uitdrukkelijk geen nieuwe organisatie willen oprichten, maar we hebben het ingepast in een bestaande organisatie. We doen dat ook met het CMI. We gaan geen nieuwe organisatie oprichten, maar we passen de doelstelling in in een bestaande organisatie. Zo vermijd je heel veel tijdverlies en heel veel beheersmaatregelen. Anders moeten er raden van bestuur worden samengesteld. Die mensen moeten elkaar leren kennen. Ze beginnen allemaal het warm water opnieuw uit te vinden. Er wordt heel veel tijd en energie gestoken, niet in de strategische oefening, maar in het opzetten van de beheersstructuren.

Bij het CMI heeft men in het verleden een paar dingen gedaan, waardoor er volgens mij nu vertraging is. Men heeft in de vorige legislatuur een principeovereenkomst gesloten. Men heeft geen tijd genomen – men had ook geen tijd meer, want het was op het einde van de legislatuur – om het goed uit te werken. Men heeft een principebeslissing genomen en er is onvoldoende tijd en energie gestoken in het duidelijk uittekenen van de randvoorwaarden en van de strategische oefening die men vooruitgeschoven heeft. Men stuurt een paar mensen het bos in die vanaf nul moeten beginnen, maar ze kregen wel hun geld toegezegd. Iedereen begint dan natuurlijk te zoeken hoe men dat geld het best voor zijn eigen doelstellingen kan aanwenden. Men verliest dan de scope, de strategische doelstelling van de overheid, uit het oog. Tegelijk hebben wij in deze legislatuur ook nog eens in de nodige middelen moeten voorzien, want die waren er ook niet.

Had men toen ook de keuze gemaakt om die doelstellingen onder te brengen, bijvoorbeeld bij een bestaande organisatie van het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB), dan stonden we nu misschien al veel verder. Ik wil helemaal niet de keuzes die men heeft gemaakt, in vraag stellen. Ik stel alleen vast dat het een belangrijke strategische doelstelling is, die ik volledig onderschrijf. Ik stel ook vast dat de mensen die daarvoor zijn aangesteld en voor wie men een aparte organisatie heeft opgericht, vertraging oplopen in de ontwikkeling en de uitrol van die strategie. Ik veroordeel hen niet, ik geef ze tijd, maar ik hoop dat we snel kunnen overgaan tot de evaluatie door het IWT, en dat we kunnen uitzoeken hoe we het CMI kunnen ondersteunen om snel de strategische focus te leggen.

Dit is absoluut niet meer de werkwijze die wij verkiezen. In de conceptnota hebben we duidelijk gezegd dat als we platformen creëren en nieuwe initiatieven nemen, we niet op voorhand nieuwe organisaties oprichten en geld vastleggen, maar wel kansen geven aan de mensen om samenwerkingsovereenkomsten tussen de overheid, het bedrijfsleven en de onderzoekscentra te ontwikkelen en via de bestaande kanalen projecten in te dienen.

Mevrouw Ceysens, dat heeft helemaal niets te maken met Flanders' Care. Dat haalt u erbij om verwarring te creëren. Flanders' Care werkt op zorginnovatie. Er is geen enkele beleidsmaatregel genomen die het CMI op de een of andere manier heeft belet om z'n strategische planning en focus op te maken, om z'n businessplan op te maken en om z'n mijlpalen te halen. Dat heeft niemand hun belet.

Mevrouw Patricia Ceysens: Minister, de good practice bij de aftrap van Flanders' Care was Genzyme, maar we gaan dat hier niet verder bespreken. Ik concludeer dat we vzw I-Cleantech en het Vlaams Energiebedrijf ook niet gaan moeten behandelen en oprichten.

Minister Ingrid Lieten: Dat is helemaal niet correct, mevrouw Ceysens. We zeggen heel duidelijk – misschien moet u toch de moeite doen om de conceptnota te lezen – dat als je innovatie wilt stimuleren, je partners moet samenbrengen, want het is altijd mensenwerk. Die partners komen dikwijls uit de ondernemingen, uit de academische wereld of de onderzoekscentra. Die moet je samenbrengen, en kansen en ook een basisfinanciering geven om kennis op te doen en met elkaar te overleggen welke projecten ze samen willen doen.

Als ze overgaan tot specifieke projecten, dan moet dat via de bestaande kanalen, via het IWT dat daar specifieke procedures voor heeft. Dat is ook de uitdrukkelijke bedoeling van I-Cleantech. Zo heeft de deskundige dat hier in de hoorzitting gemotiveerd. I-Cleantech krijgt geen geld om onderzoek te doen, wel werkingskosten om een platform te creëren om projecten op te zetten. Als er onderzoek wordt gepland, dan gaat dat altijd via de bestaande kanalen. Dat heeft helemaal niets te maken met het Vlaams Energiebedrijf, dat een andere missie en doelstelling heeft. Mevrouw Ceysens, u sleurt er zaken bij die er niets mee te maken hebben.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het Europees groenboek EU-financiering van onderzoek en innovatie - 2203 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Wij hebben altijd hard aangedrongen op het inschakelen van ons Vlaams innovatie-instrumentarium in het Europese beleid. Het is heel belangrijk om de 3 procent te halen voor hefboomen, multiplicatoreffecten enzovoort. Minister, er is ondertussen een advies van de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) geweest en ik hoop dat u daarover enige toelichting kunt geven in het kader van deze vraag om uitleg. Mijn vraag om uitleg was voor 26 april ingediend, de datum waarop het VRWI-advies werd uitgebracht.

Op 9 februari 2011 bracht de Europese Commissie een groenboek 'Van uitdagingen naar kansen: naar een gemeenschappelijk strategisch kader voor EU-financiering van onderzoek en innovatie' uit. Dit groenboek moet het debat op gang brengen over de toekomstige EU-programma's voor de financiering van onderzoek en innovatie. De Europese Commissie nodigt de lidstaten, de parlementen en andere landen uit die discussie met hun stakeholders te bevorderen. Deze brede raadplegingsronde werd afgesloten op 20 mei 2011.

De Commissie heeft in het groenboek aangekondigd dat ze echt diepgaand wil hervormen in het innovatiebeleid. Het is dan ook belangrijk dat Vlaanderen probeert zijn zeg te doen over hoe het verloopt. Nederland schijnt een van de landen te zijn die daar het meest gebruik van maakt en proactief probeert te sturen op het Europese niveau.

De voorstellen uit het groenboek zullen mee de basis vormen van de voorstellen van de commissie voor het volgend meerjarig financieel kader (MFK) dat in juni 2011 zal worden voorgelegd. Deze financieringsprogramma's zullen vermoedelijk eind 2011 worden aangenomen. Ik weet niet of het MFK ondertussen al is uitgebracht. Dat zou deze maand moeten gebeuren. We zijn nu half juni.

Willen we het Vlaamse O&O-instrumentarium optimaal kunnen afstemmen op de Europese fondsen en financieringskanalen, dan is het belangrijk dat Vlaanderen proactief deelneemt

aan het debat over de toekomst van de Europese financiering van O&O. In Nederland bijvoorbeeld wordt het debat alvast volop gevoerd.

Minister, bent u op de hoogte van het initiatief van de Europese Commissie om een raadplegingronde te organiseren over dit groenboek? Kunt u zich vinden in de voorstellen die in het groenboek worden geformuleerd en vrij vergaand zijn? Welke initiatieven hebt u genomen om dit debat in Vlaanderen op gang te brengen? Welke actoren zijn daarbij betrokken en wat zijn de bevindingen of aanbevelingen? Misschien kunt u een overzicht geven van het advies van de VRWI.

Heeft de Vlaamse Regering ondertussen voorstellen geformuleerd om het groenboek aan te vullen? Indien niet, waarom niet en zal de Vlaamse Regering hier nog een initiatief nemen? Zo ja, wat is het standpunt van de Vlaamse Regering en op welke punten werd de nadruk gelegd?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: De Europese financiering van onderzoek en ontwikkeling werkt met kaderprogramma's. Het zevende is afgelopen en het achtste is in voorbereiding. We horen dat Europa bij het achtste kaderprogramma steeds meer de nadruk legt op cofinanciering, zoals het dat ook met andere fondsen doet. Minister, weet u daar meer over? Klopt het dat het principe van de cofinanciering in het achtste kaderprogramma belangrijker zal zijn? Bij het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) heeft Vlaanderen een apart budget om samen projecten te ondersteunen. Is dat dan een procedure die voor O&O zou kunnen worden opgestart om zo de cofinanciering te organiseren?

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Minister, de vraag die de heer Van den Heuvel bijkomend opwerpt, is relevant en is ook al in een iets verder verleden door mij gesteld. De cofinanciering die in het vooruitzicht wordt gesteld, is weliswaar niet dezelfde als degene die we sinds jaar en dag kennen in de regionale fondsen en waar je heel vaak een fiftyfiftyverhouding hebt, maar die zal andere verhoudingen krijgen. In bepaalde gevallen zal de inbreng van de lidstaten zelf de doorslag zal geven en zal de inbreng van het Europese niveau veel geringer zijn. Willen wij op het Achtste Kaderprogramma consequent en slagvaardig inspelen, dan is het noodzakelijk dat we nu al proberen om dat te plannen in onze begrotingen en in onze operationele manier van handelen. Graag had ik van u een beetje meer duiding daarover.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, uiteraard ben ik op de hoogte van het initiatief van de Europese Commissie om een open consultatie te organiseren over dit groenboek. Ik sta ook achter het concept van een Common Strategic Framework voor de Europese financiering van onderzoek en innovatie. Elke stap naar een betere integratie van de Europese initiatieven is ook voor ons een stap in de goede richting. Er moet zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van de synergie die er bestaat tussen de huidige Europese programma's zoals het kaderprogramma voor mededinging en innovatie (CIP), het Kaderprogramma voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling, momenteel KP7, en het Europees Instituut voor Innovatie en Technologie (EIT). Daarnaast blijf ik uiteraard het stijgend aantal initiatieven die buiten deze structuur vallen, opvolgen. Ik denk hierbij in het bijzonder aan initiatieven voor gemeenschappelijk programmeren (Joint Programming Initiatives, JPI's), waar we al een paar keer over van gedachten hebben gewisseld.

Naast de open consultatie, waaraan alle Europese burgers en organisaties kunnen deelnemen, was er ook een formele vraag van de European and Regional Affairs Consultants (ERAC) naar 'position papers' van de EU-lidstaten over de toekomst van de Europese programma's voor onderzoek en innovatie na het huidige Zevende Kaderprogramma.

Als antwoord op deze oproep, heeft het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) in samenspraak met mijn kabinet, niet alleen de coördinatie op zich genomen van een uitgeschreven Belgisch standpunt, maar ook een trekkersrol gespeeld voor verschillende hoofdstukken ervan. Dit document werd gezamenlijk voorbereid door de Commissie Internationale Samenwerking (CIS) en de Interministeriële Economie Commissie (IEC) en formuleert standpunten over de hele innovatieketen, gaande van fundamenteel onderzoek over toegepast onderzoek en innovatie naar valorisatie van onderzoek. Het document werd zeer recent afgerond en is op dinsdag 24 mei 2011 aan de secretariaten van de Europese ministerraden voor onderzoek en voor competitiviteit en industrie overgemaakt. Bij het opmaken van dit document hebben zowel de CIS als de IEC al rekening gehouden met de vragen uit de open consultatie over het groenboek en met een aantal reacties die daarop zijn gekomen vanuit het werkveld. Ze werden verwerkt in de 'position paper'. Het document is trouwens ook elektronisch raadpleegbaar op de EWI-website.

Bij de opmaak van dit Belgische standpunt werd maximaal rekening gehouden met de Vlaamse standpunten ter zake en met de aanbevelingen van de VRWI met betrekking tot zowel het volgende kaderprogramma als het groenboek. Langs deze weg werd rekening gehouden met de bekommernissen van alle actoren in Vlaanderen en werd ervoor gezorgd dat deze Vlaamse standpunten ook een maximaal gewicht krijgen in Europa.

In de conceptnota waar we al een paar keer naar verwezen hebben, wordt een hele sectie gewijd aan de koppeling van het Vlaamse instrumentarium met het internationale beleid. Ik citeer eruit een passage: "Zonder dat de precieze vormen van het Europese Achtste Kaderprogramma gekend zijn, is er toch al veel in beweging. Vele Europese, intergouvernementele en internationale initiatieven hebben nationale of regionale cofinanciering nodig. Vlaanderen heeft als middelgrote regio in verhouding een sterke expertise in veel van de domeinen die door deze initiatieven worden afgedekt. Toch kunnen we niet aan alle initiatieven deelnemen, vanuit budgettaire oogpunt en vanuit een speerpuntenbeleid. Daartoe zal er een visie ontwikkeld worden op het Vlaams Internationaal Gericht Instrumentarium (VIGI)."

De VRWI zal voor het zomerreces van 2011 reeds adviseren over dit Vlaams Internationaal Gericht Instrumentarium. De innovatieknooppunten zullen daarbij ook een richtinggevende rol spelen. Door al deze beleidsvoorbereidingen aan te vatten, bereidt Vlaanderen zich ook optimaal voor op het veranderende Europese wetenschaps- en innovatiebeleid en het bijbehorende instrumentarium.

Mijn beleid richt zich dus op twee hoofdzaken. De eerste hoofdzaak is de Vlaamse standpunten en belangen een zo breed mogelijke weerklank te geven in Europa. In overleg met de belangrijkste actoren en het departement EWI werd in eerste instantie gekozen voor een maximale Vlaamse betrokkenheid bij het opstellen van het Belgische standpunt. Als men de vergelijking maakt tussen dit Belgische standpunt en de betrokken VRWI-adviezen, zult u lezen dat we daar echt onze stempel op hebben gedrukt. De tweede hoofdzaak is het Vlaams Internationaal Gericht Instrumentarium aanpassen aan alle uitdagingen en opportuniteiten op vlak van O&O die zowel vanuit Europa als van daarbuiten op ons afkomen. Daar zit ook heel de discussie over de cofinanciering die de verschillende collega's terecht aanhalen. Cofinanciering van Europese projecten wordt naar alle waarschijnlijkheid veel belangrijker in de toekomst.

De VRWI adviseert ons nog voor de zomer over dit Vlaams Internationaal gericht Instrumentarium. We zitten nu al samen met het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT), het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen (FWO) en EWI om te kijken hoe we dat gaan inpassen en hoe we daar budgettaire de nodige consequenties aan zullen geven, zowel ten aanzien van het instrumentarium als het voorzien in de nodige middelen daarvoor. Tot nu toe viel dat allemaal een beetje door de mazen van het net en moest men telkens naar een ad-hocoplossing zoeken. We gaan ons daar nu veel gericht op

organiseren. Aangezien Europa, gelukkig maar, daar veel meer op gaat inzetten en gezien de veranderingen in de beleidskeuzes, moeten we ons daaraan aanpassen. We zijn daar volop mee bezig. De aandachtspunten die u aangeeft, nemen we zeker mee, het zijn ook de mijne.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het gaat zeker in de goede richting. Er zijn inderdaad twee elementen. Langs de ene kant moeten we vanuit Vlaanderen proberen mee te sturen hoe het Europees beleid tot stand komt. Dat is op zich al heel belangrijk. Maar zodra dat Europees beleid er is, moeten we er natuurlijk voor zorgen dat ons instrumentarium zo optimaal mogelijk afgestemd is op het Europese instrumentarium.

De cofinanciering zou wel eens als gevolg kunnen hebben dat de grotere lidstaten met het gros van het geld gaan lopen. Zij zullen proportioneel namelijk veel meer krijgen. In Vlaanderen zijn er spelers die daar bang voor zijn, omdat ze momenteel veel middelen krijgen van Europa en daar waarschijnlijk een deel van zullen verliezen als die cofinanciering plaatsvindt. Daar moeten we voor opletten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over haar steun aan vrouwen om door te stoten tot de absolute academische top - 2326 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, naar aanleiding van uw wetenschappelijke missie naar Zweden en Finland, gidslanden in technologische ontwikkeling en kennis, kondigde u vorige week in de Corelio-kranten aan dat Vlaanderen op innovatief vlak af moet van het hokjesdenken en meer vrouwelijk talent naar de top moet loodsen. Daarom wilt u in uw innovatiepolitiek inzetten op vrouwen.

Vlaanderen wil een kenniseconomie zijn, maar verspilt te veel vrouwelijk hooggeschoold talent. Daarover ben ik het roerend met u eens. Op dit ogenblik zijn 6 op de 10 universiteitsstudenten vrouwen, tegenover maar 1 op de 5 professoren. U zei in de krant: “Wie mama wil worden, ziet haar carrière gefnuikt.” U wilt daar verandering in brengen en stelt dat u tegen 2014 minstens 40 vrouwen wilt zien doorstoten tot de absolute top van de academische wereld. Hiervoor trekt u 3 miljoen euro uit.

Ik ben uiteraard tevreden met deze doelstelling. Onlangs werd nog maar eens bewezen dat het vrouwelijk talent echt wel aanwezig is in Vlaanderen. Bovendien wordt dat internationaal opgemerkt. Maar liefst twee Vlaamse onderzoeksters vielen in de prijzen op de European Inventor Award: Christine Van Broeckhoven voor haar onderzoek en ontwikkeling rond de ziekte van Alzheimer, en Ann Lambrechts voor haar ontwikkelingen van de Dramix-staalvezel, die beton nog gewapender maakt en zo nieuwe mogelijkheden creëert voor architecten en bouwkundig ingenieurs.

In de praktijk blijkt het echter niet zo eenvoudig te zijn voor vrouwen om door te stoten tot de hoogste regionen van de academische wereld. Ik stelde hierover reeds eerder een vraag aan de minister van Gelijke Kansen, minister Smet, namelijk in de schriftelijke vraag nummer 171 van 8 februari 2010. Uit het antwoord van minister Smet bleek toen dat een gebrek aan juiste informatie, steun en begeleiding vaak de belangrijkste oorzaak is van het moeizame loopbaanverloop bij vrouwelijke academici. Daarnaast spelen het mannelijke onderzoeksklimaat en de combinatie van werk en gezin ook een belangrijke rol.

Minister, welk is uw concreet plan van aanpak om ervoor te zorgen dat tegen 2014 minstens 40 vrouwen doorstoten tot de absolute top van de academische wereld? Hebt u reeds projecten of maatregelen vastgelegd? Hebt u een tijdspad vastgelegd? Hoe staat die 3 miljoen euro ingeschreven op de begroting? Hoe komt u aan het cijfer van 40 extra vrouwelijke professoren? Ik las dat het ging over minstens 10 professoren per jaar, maar had hier graag wat meer informatie over gekregen. Welke acties plant u om de gekende knelpunten weg te werken? Hebt u hierover overleg gepleegd met minister Smet? Indien ja, krijg ik graag een toelichting over dat overleg. Indien neen, waarom niet?

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Mevrouw Brussee, ik dank u voor uw vraag en uw steun voor het initiatief van de minister. Uit uw vraagstelling blijkt dat de Open Vld dit initiatief steunt en toejuicht. Ik ben zeer recent op een verkiezingsmissie geweest naar het buitenland. Er zetelen in dit parlement zeer veel vrouwen, in andere landen is dat echter niet altijd een evidentie. Vrouwen kunnen zeer hard zijn voor elkaar, maar we hebben maatregelen nodig om verder te kunnen geraken. Vandaag hebben we het hier over onderzoekers, maar op federaal niveau hebben ze het over het aantal vrouwen in de raden van bestuur. Het is heel positief dat we daarover toch een aantal initiatieven nemen.

Minister, uw initiatief om meer vrouwen te laten doorstoten naar de hogere niveaus van de academische wereld is zeer positief. Dit wordt niet enkel door mijzelf, mijn partij of andere partijen als iets positiefs ervaren. De onderzoekers zelf delen die mening. Een tijdje geleden hebben de heer Van Malderen en ik bezoek van Onderzoekers in Actie gekregen. Die mensen waren hier zeer positief over. Bepaalde professoren hebben opgemerkt dat ze veel prachtige vrouwen zien. Zodra die zwanger worden, verdwijnen ze echter. Een van hen wilde die vrouwen zelf terug uit hun kot halen en wakker schudden zodat ze opnieuw zouden komen werken. Met het zwangerschapsverlof verliest de academische wereld heel veel waardevol vrouwelijk potentieel. De tenure tracks worden tijdens die zwangerschapsperiodes blijkbaar niet verlengd. De professoren hebben bevestigd dat ze zelf in een werkgroep initiatieven zouden nemen en een advies zouden formuleren over de beste manier om dit aan te pakken.

Ik weet niet of die werkgroep al heeft vergaderd. Ik weet niet of er al beleidsadviezen zijn geformuleerd. Ik vind het evenwel belangrijk dat de minister ook met het advies van die mannen zelf rekening zou houden. We hebben enkel mannen op bezoek gehad. *(Opmerkingen)*

Blijkbaar hebben de andere fracties ook enkel mannen gezien. Die mannen vonden het op het eerste gezicht spijtig dat ze niet door vrouwelijke collega's werden vergezeld. Ze willen daar samen met de minister iets aan doen. Ik ben dan ook heel benieuwd naar het antwoord op deze vraag om uitleg.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, ik wil toch ook een mannelijke stem in het debat inbrengen. *(Opmerkingen)*

Ik volg enkel het rolmodel. Dit is in elk geval, samen met wetenschap en techniek, een rode draad doorheen wat we hier bespreken. Dit element zal eveneens in ons voorstel van resolutie staan dat volgende week hopelijk kan worden afgerond. Zoals hier al is gesteld, vissen we te weinig in deze vijver. Dit zou meer moeten gebeuren.

Minister, de cijfers over de studenten zijn gekend. We weten dat het om weinig professoren gaat. Hebt u ook gedetailleerde cijfergegevens over de doctorandi en de andere tussenstappen? Waar bevindt zich het knelpunt of de buffer? Welke stap vormt net het probleem?

Mevrouw Fientje Moerman: Ik heb ooit op de televisie verklaard dat dit het fenomeen van de leaking pipeline is. Half Vlaanderen heeft zich toen blijkbaar te pletter gelachen. Dit staat

in wetenschappelijke literatuur nu eenmaal zo omschreven. In het begin wordt er veel in gestoken. Ten gevolge van de vele lekken komt er op het einde echter weinig terug uit.

Er is geen probleem met de instroom van studenten. Er is misschien een probleem voor sommige richtingen, maar dat verklaart het algemene aantal niet. Er is geen probleem met het aantal doctorandi. Ongeveer 45 procent van de mensen die een doctoraat behalen, zijn vrouwen.

Het probleem wordt groter naarmate we dichterbij de top komen. We moeten trouwens ook naar de lonen kijken. Het zelfstandig academisch personeel (ZAP) is een veelomvattend begrip. De belangrijkste stap in de wereld van het ZAP is de stap naar gewoon hoogleraar. Daar zit ook de grootste loonsprong. Daar zitten we nog niet aan 20 procent. Nauwelijks zes of zeven jaar geleden ging het slechts om iets meer dan 6 procent. Dat was vrij onverklaarbaar.

Mevrouw Turan moet niet verwonderd zijn dat de Open Vld dit steunt. Ik ben hier als minister zelf mee begonnen. Ik ben toen tegen de academische wereld en tegen mijn eigen administratie ingegaan. Ik ben ook ingegaan tegen mijn eigen raadgevers, die ik driemaal heb laten herbeginnen. Om een of andere reden vergaten ze dit element steeds weer te vermelden. Misschien ging het om een vroegtijdige doorbraak van de ziekte van Alzheimer.

Uiteindelijk is in het besluit betreffende de financiering van het Bijzonder Onderzoeksfonds (BOF) een bescheiden aanzet met betrekking tot het aantal vrouwelijke leden van het ZAP gegeven. Ik heb die stap toen samen met minister Vandenbroucke gezet. We hebben er ook voor gezorgd dat de commissies van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen (FWO) zijn opengegoid.

We mogen niet vergeten hoe de commissies vroeger werden benoemd. Daar zetelde een eminent professor in. Naarmate hij ouder werd, keek hij eens rond. Hij koos zijn eigen opvolger uit, meestal naar eigen beeld en gelijkenis maar dan in een iets jongere versie, en coöpteerde die. Wie beschrijft dan ook mijn verwondering toen ik zag dat bij onze Franstalige landgenoten in de commissies van homologe instanties op dat ogenblik al bijna 28 procent vrouwen zaten. Bij ons moesten we die vrouwen met een vergrootglas of met een elektronenmicroscop zoeken.

We kunnen al veel veranderen door de procedures open te gooien, door transparantie in te voeren en door publieke oproepen te doen. Dit staat los van de gendergebondenheid. Op die manier krijgen alle geïnteresseerde mensen immers een kans.

De academische wereld heeft me toen laten weten dat dit strijdig was met de belangen van de vrouwelijke onderzoekers en vrouwelijke professoren. Ik moest begrijpen dat die mensen niet tegen een dergelijk hoge werkdruk bestand waren. Ze waren met te weinig. Indien ik op korte termijn een betekenisvolle verandering zou eisen, zouden die arme dames, zoals professor Van Broeckhoven en professor Temmerman, worden overbevraagd. Aangezien ze overal zouden moeten zijn, zou de kwaliteit van hun wetenschappelijk werk in elkaar klappen. Dat zou toch al te spijtig zijn.

Gelukkig heb ik die wijze woorden genegeerd. Het resultaat is dat er in die commissies nu meer vrouwen zitten. Ook mannelijke onderzoekers hebben me hiervoor bedankt. Eén heeft me toen gemaild: "Ik ben heel blij, want eindelijk, na al die jaren, weet ik hoe dat spul in elkaar zit."

Ik denk, minister, dat voor het ZAP en de benoemingsprocedures, de boodschap van het opengooien van de procedures, van het niet alleen rekruteren in eigen vijver en van publieke oproepen, de absolute vereiste is.

Ik kom nu tot de commissies van de eminente heren professoren zelf. Eén anekdote wil ik u niet onthouden. Ik had een vergadering, net zoals ik er nu ook een heb, met de eminente rectoren – dat zijn heel eminente personen. Ik begon over hetzelfde onderwerp en een van die

eminente rectoren – ik zal zijn naam in de mist van de geschiedenis laten verdwijnen – zei toen: “Maar mevrouw de minister, weet u dan niet dat wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat in gezinnen waar de beide ouders werken, de kinderen slechtere schoolresultaten halen?” Ik heb mijn kalmte bewaard. Zoals u weet is wetenschappelijk onderzoek niet contesteerbaar en ik vroeg hem: “Dus, mijnheer de rector, het opvoeden van kinderen is heel belangrijk?” “Heel belangrijk, mevrouw de minister, superbelangrijk”, antwoordde hij. Ik heb toen gewoon gezegd: “Ik neem aan dat u dan ook thuisgebleven bent toen uw kinderen geboren zijn om ze op te voeden?” Dat was helaas niet het geval. *(Gelach)*

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik kan hier alleen maar aan toevoegen dat we de strijd met vereende krachten voortzetten. Ik wil ook meteen zeggen dat de analyse maken dikwijls gemakkelijker is dan de juiste oplossing of de juiste combinatie van oplossingen vinden. Dat zien we ook in andere sectoren en beroepscategorieën: snel omturnen is niet altijd mogelijk, dikwijls is een cultuurverandering in combinatie met heel wat ondersteunende maatregelen en acties nodig. We proberen daar ook aan te werken.

Er werd gevraagd of daar cijfers over zijn. Ik verwijs u naar het rapport van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), waar goede cijfers in staan over de verschillende fasen in de academische onderzoekscarrière. In het rapport staan ook een aantal aanbevelingen.

Wat hebben wij gedaan? We hebben bij de begrotingscontrole 2011 meteen van de gelegenheid gebruik gemaakt om in 3,5 miljoen euro te voorzien. Dat bedrag wordt gereserveerd voor ‘tenure track’-mandaten met speciale aandacht voor vrouwen. Ik zou graag hebben dat voor het einde van 2011 de ‘tenure track’-regelgeving is aangepast en in de mogelijkheid voorziet om onder meer de termijn van de mandaten te verlengen na een timeout, bijvoorbeeld door zwangerschap of door langdurige ziekte. In het najaar van 2011 beginnen we dan met de voorbereiding van een specifiek financieringsprogramma voor vrouwelijke ‘tenure tracks’. Ik wil iedereen geruststellen, we zullen zeker voldoende ruimte hebben voor publiek overleg met alle betrokken instanties, VLIR, Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen, Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) en het Vrouwenoverlegcomité (VOC) om de krijtlijnen verder uit te tekenen.

Ik ga ook verder op de inspanning die mevrouw Moerman heeft aangegeven, want we voorzien sowieso in een wijziging van het BOF-besluit in 2012. Ook daar kunnen we misschien verder doorwerken op de krijtlijnen die mevrouw Moerman al heeft getrokken.

De 3,5 miljoen euro extra staat ingeschreven op begrotingspost EE146 4100 ‘Bijzondere onderzoeksfondsen voor de financiering van een tenure track-systeem aan de universiteiten’. Daar vindt u dat geld. Het volledige aantal ‘tenure tracks’ aan onze universiteiten bedraagt momenteel 135, waarvan 44 voor vrouwen. We kunnen dus inderdaad nog een stukje van de achterstand wegwerken. Met het voorziene budget van 3,5 miljoen per jaar kunnen we jaarlijks ongeveer tien vrouwelijke ‘tenure tracks’ extra aanwerven. Over een looptijd van vier jaar zou dat betekenen dat we veertig bijkomende vrouwelijke professoren kunnen tewerkstellen.

Ik heb hierover zeker al overleg gehad met minister Smet. We zijn in constant overleg, zeker en vast voor wat betreft de aanpassingen van het BOF-besluit en het inplannen van al deze aanpassingen. We nemen al deze aandachtspunten mee.

Dit is uiteraard maar één maatregel. We moeten komen tot het verder versterken van een aantal andere maatregelen. Mevrouw Moerman verwees naar de inspanningen van het FWO. Ook die worden voortgezet. Er zijn nog een hele hoop andere dingen, onder meer inzake het verder wegnemen van een aantal sociaalrechtelijke belemmeringen in het statuut van de onderzoekers. Er is een werkgroep mee bezig en die zal een aantal voorstellen doen. Dat heeft te maken met belemmeringen voor iedereen die naar het buitenland gaat, die mobiel is. Daar

vallen ook een aantal dingen onder specifiek voor vrouwen met een gezinsverantwoordelijkheid, en die kunnen ook worden meegenomen.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik onthoud dat er nog wel wat overleg nodig is om tot een concrete lijst van acties en projecten te kunnen komen. Ik stel voor dat we hierop in het najaar terugkomen en dat we er dan opnieuw een discussie over hebben.

Ik zou het ook positief vinden als er vanuit de universiteiten en hogescholen oog zou zijn voor de combinatie van werk en gezin. Ik heb het dan over een aantal taken die men thuis kan doen of over het minder 's avonds laat plannen van vergaderingen. Het gaat om heel praktische zaken. Ik weet dat er op de Vrije Universiteit Brussel (VUB) in de zomer mogelijkheid tot kinderopvang is en dat er gedurende het hele jaar een crèche is – ook dat is belangrijk. Ik heb ook weet van een overheidsdienst die dit doet. Het zijn denksporen die verder kunnen worden uitgewekt.

Ik ben ook heel tevreden dat u verder gaat werken aan de krijtlijnen die werden uitgezet door mevrouw Moerman, toen zij bevoegd minister was.

Aan de collega's die hebben deelgenomen aan het debat en die ons ondersteunen in onze vraag, wil ik nog eventjes het volgende zeggen. Ja, Open Vld staat positief tegenover maatregelen. Dat niet iedereen hetzelfde versje declameert, is een probleem dat eigen is aan de politiek. En ja, we hebben ook mannen en de ene is al wat jonger van geest dan de andere.

Mevrouw Turan, u zei daarnet iets interessants. U zei dat vrouwen hard kunnen zijn voor elkaar, dat we die reputatie hebben. Ik weet niet meer hoe u het precies formuleerde, dat zullen we in het verslag kunnen lezen. Ik vind dat net een van de spijtige clichés en die mogen wij zelf niet herhalen, absoluut niet. Want het is niet waar. We zijn niet harder voor elkaar dan mannen. Het helpt ons niet van die clichés te blijven ondersteunen. Zelfs in academische kringen circuleren die clichés, hoewel ze niet wetenschappelijk onderbouwd zijn. We moeten daar echt tegen vechten. Het is misschien maar een detail bij de bespreking, maar ik wilde er wel nog even op terugkomen.

Ik kom graag nog op de materie terug in het najaar.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Ik wil daar nog even kort op reageren. Mevrouw Brusseel, ik wilde dat net zelf doorprikken. Ik ben het met u eens. Ik ben wat onder de indruk van een gesprek dat ik twee weken geleden heb gehad met politieagenten, over de eerste vrouwelijke zwaantjes en hoe hard die voor elkaar waren. Het is minstens onze taak om dat cliché volledig te doorprikken. Ik ben het volledig met u eens.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■